

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Onsdag 18. oktober kl. 10:15 – 12:15.

Møterom 448 - JUSII

Til stede:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)

Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Hilde Hauge – vara for Jan-Ove Færstad (a)

Øyvind Røed (b)

Eli Tjernandsen – settevara* for Kjersti Bakke Sørensen (c)

Lise Carlsen (d)

Erlend Aarli (d)

Forfall: Kjersti Bakke Sørensen (C)

* Fordi ingen vararepresentanter for gruppe C kunne møte, ble dekanen bedt til å oppnevne en settevara for gruppe C gjeldende for dette møtet. Han anser at hans fullmakt etter § 4 første ledd i Reglement for Det juridiske fakultet omfatter en slik oppnevning, og har oppnevnt Eli Tjernandsen.

Sekretær: joanne.spielkavik@iurfa.uib.no

ePhorte 17/585

Neste møte: 15. november 2017, kl. 10:15, møterom 448 JUSII.

Sak 62/17	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Ingen merknader. Dagsorden: Ingen merknader.
Sak 63/17	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 12. september 2017. Godkjent på sirkulasjon 22. september OBS - ekstern lenke - må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak a) JUS134-KINA Ordgrense hjemmeeksamen b) JUS255-2-A Påtalerett Hjelpemidler eksamen Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til Joanne.spielkavik@uib.no
3	JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Fagansvar for alminnelig og spesiell kontraktsrett. Miriam Skag har overtatt fagansvaret for denne faggruppen etter Jan-Ove Færstad. [Fagansvar avtales mellom de involverte, meldes til emneansvarlig og studieseksjonen/SU. Bare dersom noen av disse involverte ikke blir enige, eller andre formelle forhold er til hinder for en ønsket ordning, involveres studiedekan og eventuelt andre organer.]
4	Orientering om opptaket ved Det juridiske fakultet H17.
Sak 64/17	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	JUS112 Arve- og familierett. Kursrapport .
SU uttaler	SU takker for kursrapporten. Hovedinntrykket er at emnet befinner seg i god stand. Det var knyttet en viss spenning til «nyordningen» etter SU sitt vedtak i sak 21/17 (februar 2017), dette later til å ha vært et heldig grep. SU vil særlig fremheve som positivt - At studentene blir eksplisitt oppmerksom på læringsmålenes betydning og styrende funksjon. - Kontakt og koordinering av arbeidsgruppeledere og storgruppeledere. - De ulike modellene som er utprøvd for å få best mulig læringsutbytte av den

obligatoriske kursoppgaven og kommentarene på den.

- At interne lærere deltar i kommenteringen av obligatorisk kursoppgave. Det er et mål for fakultetet at interne har større del av undervisningen; dette må avveies mot kapasitetsrammene, men det er udelt heldig når det lykkes å realisere målsetningen.
- At eksamensoppgaven gir rom for å prøve så vel kunnskaper som forståelse. Det er ikke en svakhet at tema i og for seg er snevert, såfremt «prøvingsfeltet» er bred, og det later det til å ha vært her.
- Plan over faglig/tematisk sammenheng mellom de ulike elementene i kurset – dette er antakelig særlig verdifullt siden det er tale om førsteårsstudenter. Dette gjelder selv om enkelte ikke umiddelbart ser forskjellen mellom en slik oversikt og læringsmålene/hovedlitteraturen. Det har vært nyttig å klargjøre denne forskjellen.
- At emneansvarlig forholder seg aktivt til de tilbakemeldingene som kommer i studentevalueringen, og kommenterer disse.

SU bemerker ellers at spørsmål knyttet til ordgrense har en side mot arbeidsavtalen med arbeidsgruppelederne, og følgelig en ressursmessig dimensjon og gjeldende modell ligger nokså fast med hensyn til ytre rammer. Emneansvarlig må avveie mot hverandre hensynet til at studentene skal trenes i å fatte seg presist og kort, og hensynet til at oppgaven skal kunne drøftes og konkluderes på faglig forsvarlig vis.

Innenfor de tidsrammene våre kurs har, er det neppe realistisk at kommentarer til obligatorisk oppgave skal foreligge vesentlig tidligere enn en uke før eksamen. Dette bør være tilstrekkelig til at studentene kan gjennomgå dem – også der de anser at kommentarene krever nærmere oppfølging fra deres side.

Det er heller ikke en svakhet at det gis oppgaver som krever at studentene orienterer seg i ukjent stoff – jf. kvalifikasjonsrammeverkets krav om at mastere skal kunne «anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet».

Merknadene om ulike signaler og tradisjoner med hensyn til forståelse og løsning av oppgaver (første avsnitt under «Nærmere om arbeidsgruppelederne/deres funksjon m.m.»): Dette er forhold som det er all mulig grunn til å ta på alvor – i verste fall kan det være tale om mekanismer som undergraver sentrale pedagogiske grep. I første omgang vil vi avvente effekten av «Bedre Språk – Bedre Jurister».

De tankene om mer grunnleggende og omfattende omstrukturering – herunder også av prøvingsformer – som kommer til uttrykk i samme avsnitt og senere, er på alle måter velkommen inn i en mulig diskusjon om ny studieordning!

Spørsmålet om et anonymt spørsmålsforum har vært reist også av andre emner, og er noe vi må vurdere i den videre utviklingen av de digitale plattformene vi opererer på vis a vis studentene.

Momentet om å dele emneansvaret er i god overensstemmelse med fakultetets policy – generelt bør ansvaret deles både samtidig og over tid. Fakultetet ser gjerne at det kommer konkrete forslag til slik deling i emnet her.

2

SU uttaler

Publisering av opptak fra forelesninger. [Notat](#) fra administrasjonen og JSU.

Studiedekanen gis fullmakt til å utforme et memo til emneansvarlige, i samråd med studentrepresentantene. Grunnlaget er notatet her og merknader som kom fram i møtet. Det skal tydeliggjøres at

- emneansvarlig velger om undervisningen skal publiseres og eventuelt når
- utsatt publisering kan øke tilbøyeligheten til transkribering
- emneansvarlige bør legge vekt på å opplyse studentene om hensynene bak publiseringen, inkludert valg av tidspunkt for publisering

Fakultetet vil i andre sammenhenger ta mer grunnleggende tak i de mekanismene som forleder studentene til å velge transkribering som læringsform.

Vedtakssaker

Sak 65/17

JUS250-2-D Velferdsrett. [Emneansvar.](#)

Vedtak

Henriette Sinding Aasen er emneansvarlig for JUS250-2-D med virkning fra dd.

Sak 66/17

Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-9 Alminnelige regler om sensur. [Forslag om endring.](#)

Vedtak	SU innstiller overfor fakultetsstyret: § 3-9 Alminnelige regler gis et nytt pkt. 9: «Der klagesensur av JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng, JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng) og JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) fører til at opprinnelig karakter endres med mer enn to karaktertrinn og konkluderer med karakteren F, skal oppgaven sendes til ny sensur med to nye sensorer.» - Någjeldende pkt. 9 blir nytt pkt. 10. - Endringen gjøres gjeldende fra studieåret 2017/18.
Sak 67/17	JUS131 Kontraktsrett II. Emneansvar. Emneansvarlig Johan Giertsen har forskningstermin 1/1-18 – 31/12-18, jf, fakultetsstyresak 72/17.
Vedtak	Erik Monsen og Arnt Skjefstad oppnevnes som emneansvarlige for JUS131 Kontraktsrett II med virkning fra og med V18.
Sak 68/17	JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Emneansvar,
Vedtak	Bjørnar Borvik vikarierer som emneansvarlig for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng og JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) V18.
Sak 69/17	JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Karakterstatistikk («fellesprosjektet») og sensorbrev. <i>Av hensyn til styrets møteplan og frister, er saken her allerede oversendt styrets sekretariat. Dersom SU ønsker å knytte vesentlige merknader til forslaget, må de vedtas endelig i møtet her.</i>
Vedtak	De faglige anvisningene i sensorbrevet tas ut til eget vedlegg. Dette utformes i samarbeid med emneansvarlig for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Resten av brevet overlates til studieadministrasjonen å utforme og endre basert på til enhver tid gjeldende rammebetingelser.
Sak 70/17	JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner. Vurderingsform. Notat fra studieadministrasjonen og emneansvarlig.
Vedtak	Ordningen med hjemmeeksamen på JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner gjøres permanent.
Sak 71/17	Forholdet mellom JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) og JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng). Notat fra studieadministrasjonen.
Vedtak	SU innstiller overfor fakultetsstyret: - JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) bør være åpen for alle studenter som er kvalifisert til å begynne på femte studieår hos oss. - Studenter som vil skrive JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) må søke om dette. Grundig gjennomarbeidet prosjektskisse (3 – 4 sider) skal være vedlagt søknaden. - Veiledning til JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) skal være obligatorisk. - Veileder skal ha førstestillingskompetanse. - Veileder må godkjenne prosjektet/projektskissen, men uten karakterkrav, dvs. også uten kjennskap til studentens karakterbakgrunn.

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen

Leder

Johanne Spjelkavik

Sekretær

Notat til studieutvalget og fakultetsstyret

Fra: studieseksjonen ant/kare/cho

Oppsummering av opptakene ved Det juridiske fakultet høsten 2017

Til høstsemesteret 2017 har fakultetet gjennomført fire ulike lokale opptak:

- Opptak til toårig masterprogram i rettsvitenskap
- Opptak av internasjonale avtalestudenter
- Opptak til spesialemer
- Opptak til poststudierett

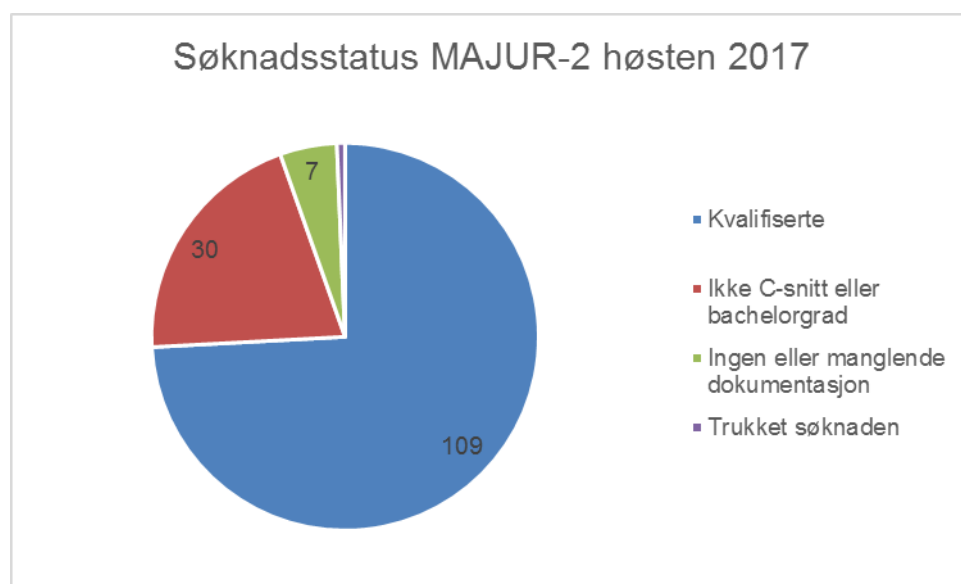
Opptaket til det 5-årige integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap er delegert til Samordna Opptak og sentralt opptakskontor ved UiB. Fakultetet fastsetter opptaksrammer og tilbudstall.

Fakultetet har tatt imot og behandlet godskrivingsøknader fra disse studentene.

MAJUR-2 – opptak til toårig masterprogram

Søknadsfristen i år var den samme som for opptak via Samordna opptak, 15. april. Søknader til MAJUR-2 leveres elektronisk via Søknadsweb, og våre øvrige frister er lagt så tett opptil Samordna opptak som mulig

Fakultetet mottok totalt 155 søknader om opptak til det toårige masterprogrammet. **Av de 155 søkerne var 109 kvalifiserte for opptak** (i 2016 var det 173 søkere totalt og 109 kvalifisert for opptak):

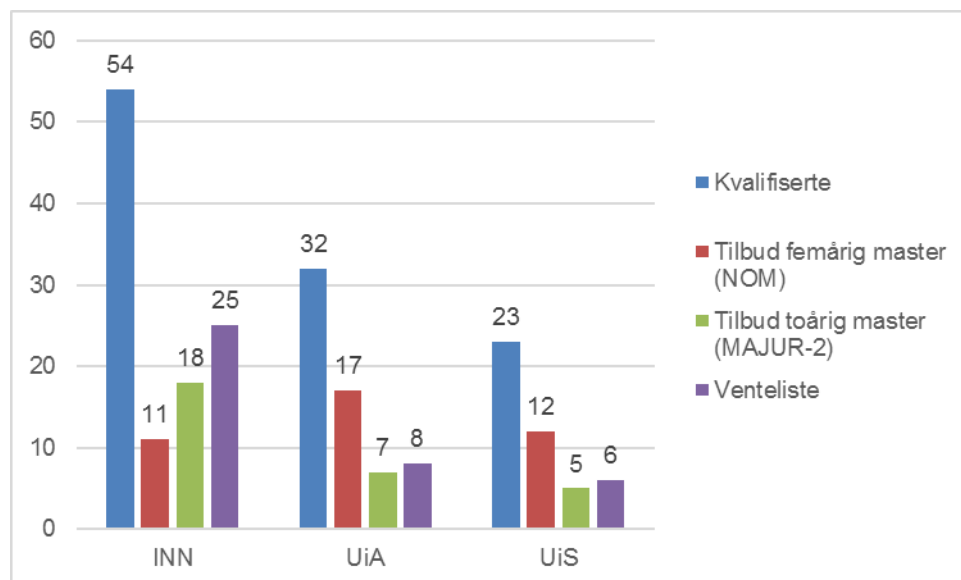
Retningslinjene og reglene for hvordan opptaket foregår er omtalt på fakultetets nettside om opptaket¹ og i opptaksreglementet². For å være kvalifiserte, må søkeren ha fullført en bachelorgrad i rettsvitenskap fra hhv. Høgskolen i Innlandet, tidligere Høgskolen på Lillehammer (INN), Universitetet i Agder (UiA) eller Universitetet i Stavanger (UiS). I tillegg må de ha et karaktersnitt på minst C og ikke ha fått tilbud om opptak til det integrerte

¹ <http://www.uib.no/iur/79165/opptak-til-to%C3%A5rig-masterprogram-i-rettsvitenskap#>,

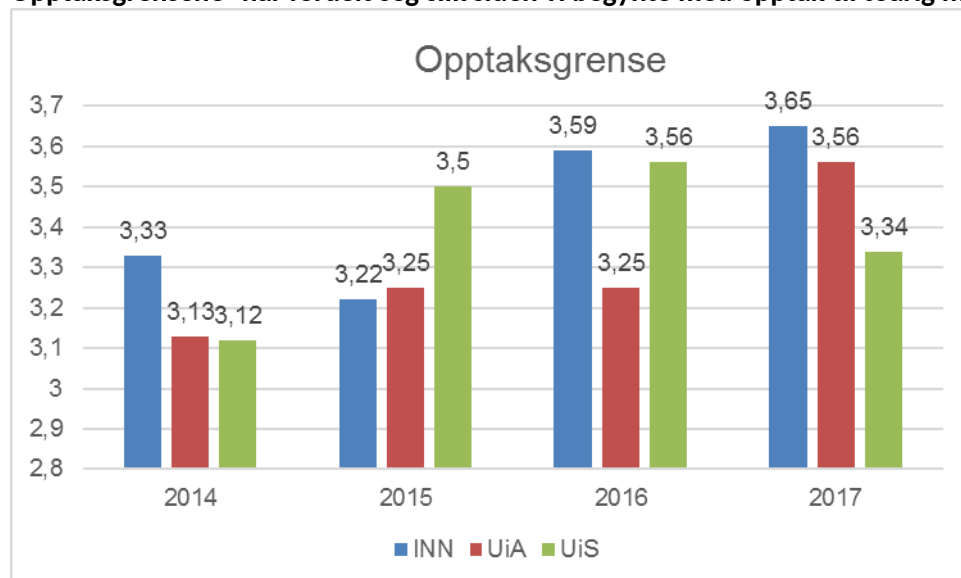
² http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/opptaksreglement_for_toarig_mastergrad_i_rettsvitenskap.pdf

masterprogrammet i rettsvitenskap via Samordna opptak. De kvalifiserte søkerne konkurrerer så om de 30 studieplassene i tre kvoter – en kvote for hvert av studiestedene. Søkerne fra INN konkurrerer om 18 plasser, UiA om 7 plasser og UiS om 5 plasser. Dersom det ikke er nok kvalifiserte søkere i en kvote til å fylle studieplassene, fordeles de resterende plassene mellom de andre kvotene.

Slik fordelte de kvalifiserte søkerne seg i årets opptak:

Opptaksgrensene³ har fordelt seg slik siden vi begynte med opptak til toårig master i 2014:

Alle programmets 30 studieplasser ble fylt, og de 30 studentene har semesterregistrert seg høsten 2017.

Poenggrensene for opptaket til MAJUR-2 ble som følger:

³ Søkerne rangeres på grunnlag av gjennomsnittskarakter i de karakterbelagte emnene i rettsvitenskap/juss som inngår i bachelorgraden. Karakteren i ex.phil. og ex.fac. tas ikke med. Rangering skjer ved at bokstavkarakterene erstattes med tallevkvalenter etter følgende skala: A = 5, B = 4, C = 3, D = 2, E =

HiNN: 3,65

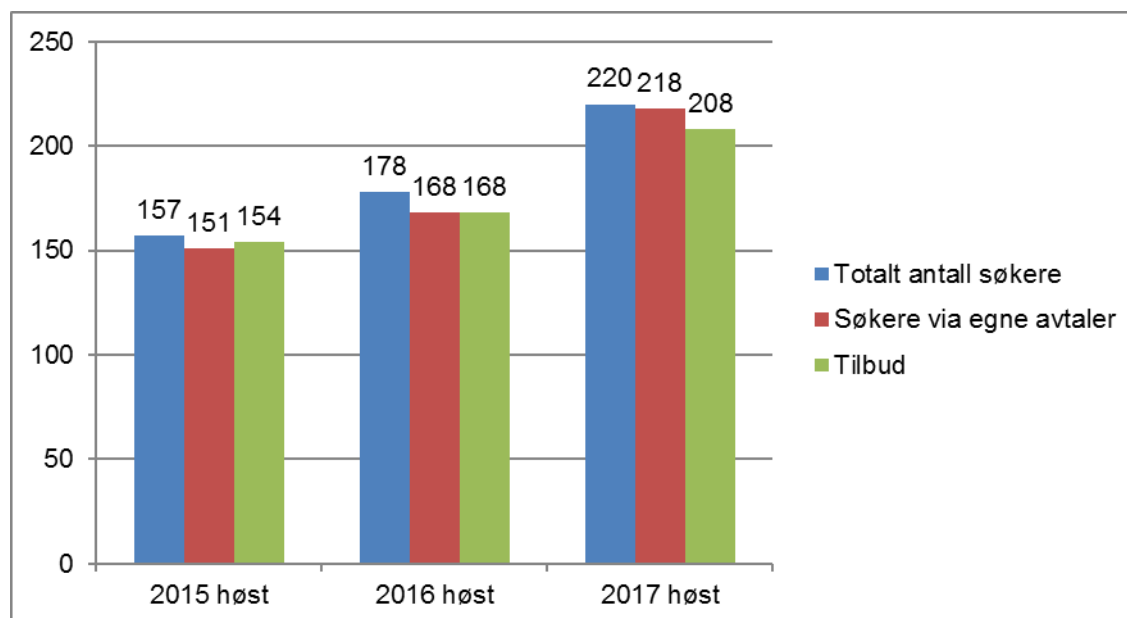
UiA: 3,56

UiS: 3,34

INTL-JUS – opptak av innreisende avtalestudenter

Høsten 2017 har fakultetet tatt opp rekordmange internasjonale studenter. Tabellen under viser antallet søknader fra potensielle innreisende avtalestudenter til vårt fakultet i høstsemestrene de tre siste årene. (Tallene har en liten feilmargin, da det i løpet av søknadsperioden og første del av semesteret gjøres en del endringer i fakultetstilknytningen til enkeltstudenter og emnene de er oppmeldt til.) Trenden med flest internasjonale studenter i høstsemesteret og at det er økning semester for semester fortsetter.

I både vårsemestrene 2016 og 2017 tok vi imot ca. 60 nye internasjonale studenter, mens det var henholdsvis ca. 40 og ca. 60 internasjonale studenter som ble værende i Bergen i vårsemesteret som sitt andresemester.

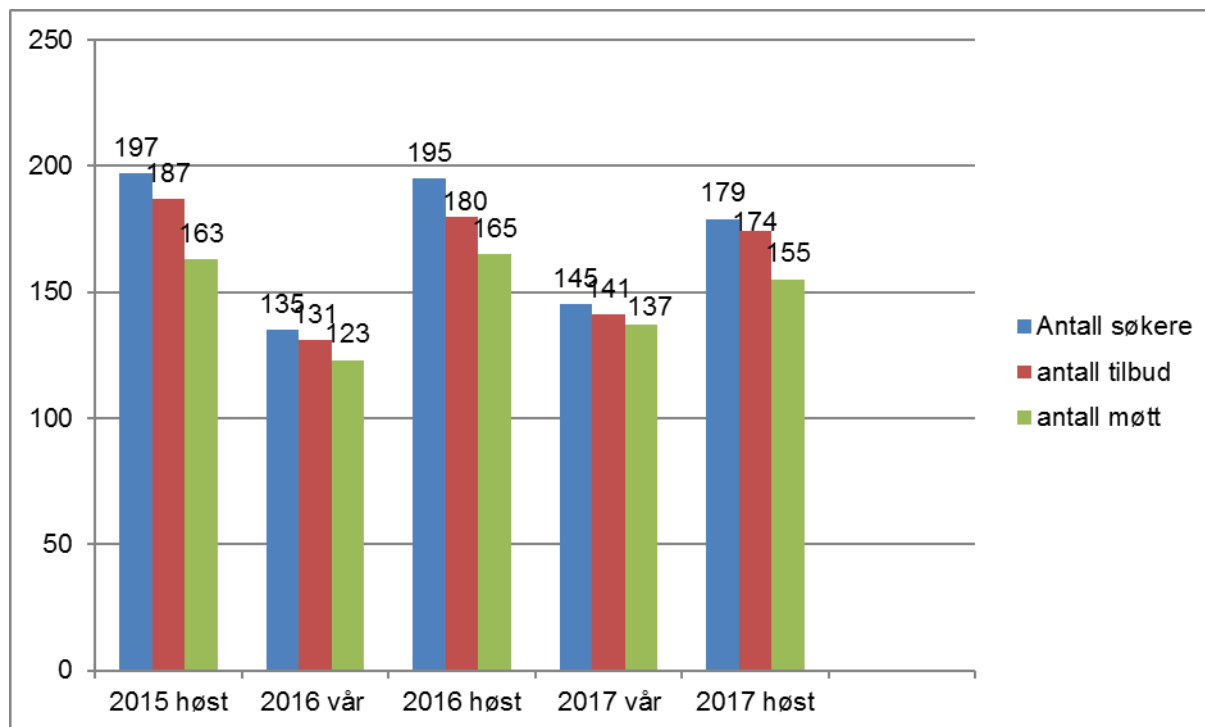

JUSVALG - opptak til spesialemner

Fakultetet tilbød opptak til totalt 42 spesialemner høsten 2017. Det gis opptak til spesialemner i begge semestre, for et semester av gangen.

Høsten 2017 mottok vi til sammen 179 søknader til JUSVALG. Det ble gitt 174 tilbud og av disse har 155 vurderingsmeldt seg for høsten 2017.

Antall søkere siden høsten 2015:

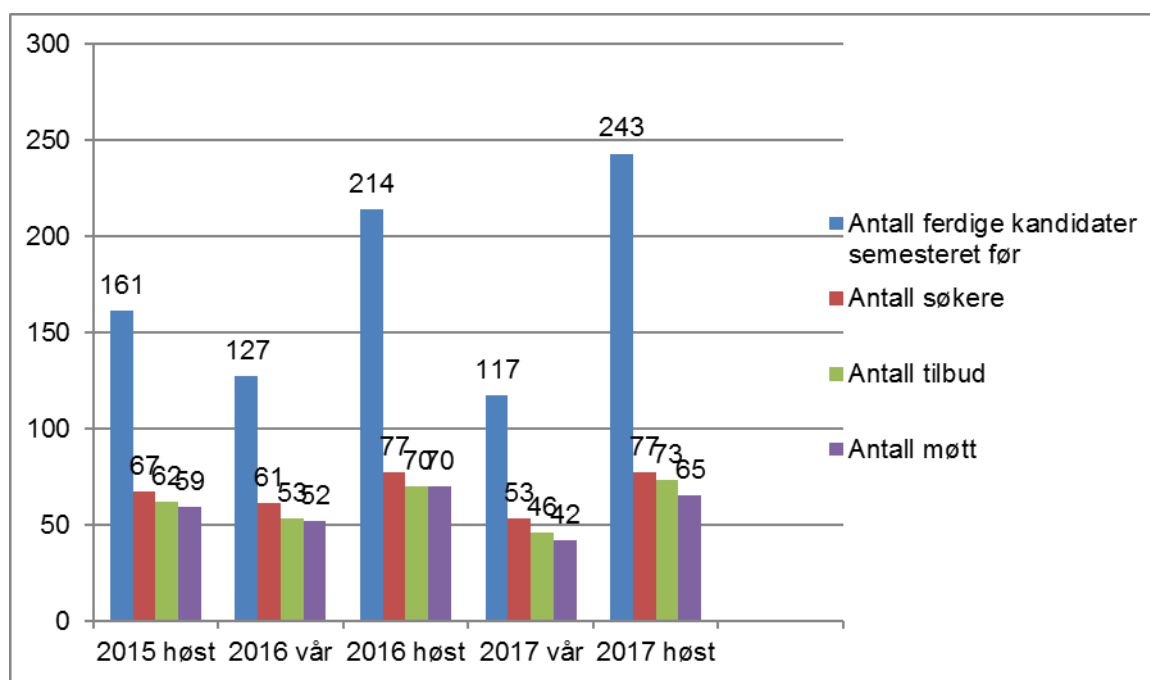

POSTMAJUR – poststudierett ved Det juridiske fakultet høsten 2017

Vi behandler søknader om opptak til poststudierett til både høst- og vårsemesteret.

Høsten 2017 mottok vi 77 søknader om opptak til poststudierett. Her ble 73 tilbud gitt og av disse har 65 semesterregistrert seg for høsten.

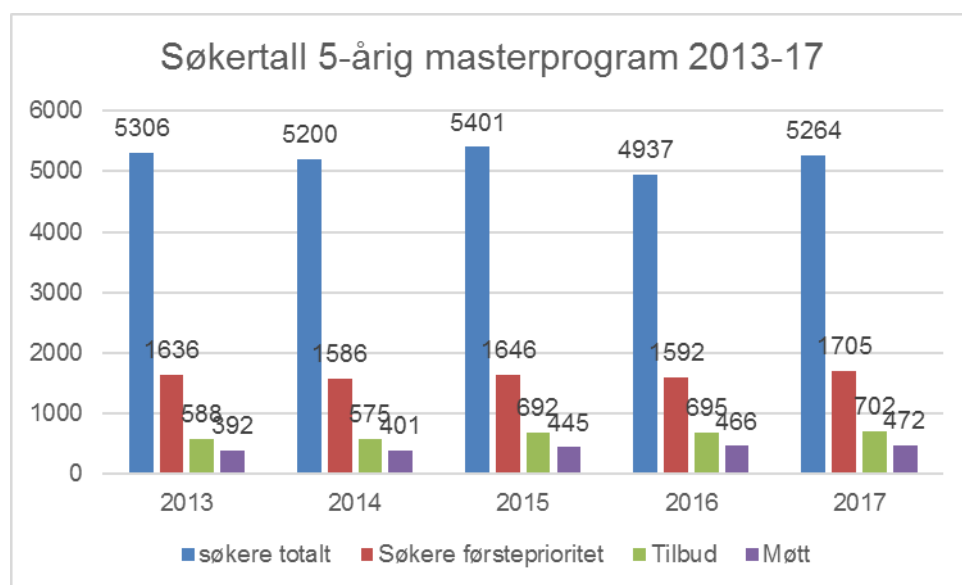
Tabellen under viser søker tallene fra de semestrene fakultetet har hatt poststudierett:

MAJUR - Opptak til integrert masterprogram i rettsvitenskap via Samordna opptak og godskriving

Fakultetets måltall for opptaket høsten 2017 er 380 studieplasser. De siste årene har vi sett at antall søkere gjennom Samordna Opptak med annen juridisk utdanning, som ønsker å få godskrevet denne inn i graden sin her er økende. Dermed er det utfordrende å beregne hvor mange det skal gis tilbud til og hvor mange studenter vi reelt ender opp med på hvert studieår. I 2017 ble det etter nøye monitorering av prøveopptakene gitt 702 tilbud (mot 695 i 2016). Dette har resultert i 472 møtte studenter, mot 466 i 2016.

Tabellen under viser søkertallene fra årets opptak til det femårige integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap via Samordna opptak (NOM-opptaket) sammenliknet med 2013 - 2016.

I 2017 har antallet primærsøkere vært rekordhøyt. Integrert masterprogram i rettsvitenskap ved UiB utgjør sammen med rettsvitenskap (oppstart høst) ved UiO og siviløkonomutdanningen ved NHH de tre mest populære studiene i Norge målt i antall primærsøkere. UiB var nr. 3 da søknadstallene ble offentliggjort i april. Etter justeringene etter suppleringsopptak i juli/august er rettsvitenskap ved UiB nr. 2 (nr. 5 i 2016).

Oversikt over poenggrensene til opptaket de siste årene for integrert master i rettsvitenskap og for bachelor i jus/rettsvitenskap ved UiA, UiS og INN følger vedlagt fra SU-sak 52/17-5.

Godskriving

Antallet studenter med opptak via Samordna opptak som søker godskriving av tidligere utdanning har sunket noe dette semesteret. I år mottok vi 117 søknader. Dette skiller seg betydelig fra fjoråret hvor vi mottok rundt 180 søknader, og 200 året før der. Studentene som søker om godskriving av ekstern utdanning har tidligere bestått juridiske emner (rundt 90 av søkerne), og/eller innføringsemner (ex.phil/ex.fac – rundt av 30 av søkerne).

Vi er ikke helt sikre på hvorfor antallet søknader har endret seg så mye fra i fjor til i år. En forklaring kan være at enkelte av søknadene ikke har blitt med i opptellingen. Selv om de aller fleste av de nye studentene forholdt seg til søknadsfristen opplevde vi at en del også søkte om godskriving lenge etter fristen var gått ut. Dette gjaldt i all hovedsak studenter som ønsket innpass av spsialemer og ex.phil/exfac. Disse kan derfor ha havnet i andre saksbehandlingsmapper og derfor ikke blitt med i den endelige opptellingen. Dette gjelder imidlertid et fåtall. De aller fleste av studentene med innpass av juridisk utdanning på bachelornivå søkte innen fristen.

I 2017 sendte UiB for første gang tilbudsbrev til søkerne per e-post. E-posten inneholdt fakultetsspesifikk informasjon, blant annet med lenke til elektronisk søknadsskjema om godskriving av ekstern utdanning. I søknadsskjemaet kan de samtykke til elektronisk utveksling av eksamensresultater fra andre norske læresteder. Ved at studenten samtykker til dette, får fakultetet tilgang til den tidligere beståtte utdanningen til studenten direkte via databasen Felles Studentsystem (FS). Søknadsfristen ble satt til 30.07.17, dette for å sikre at søknadene ble behandlet i tide til semesterstart.

Antall elektroniske søknader om godskriving totalt: 117

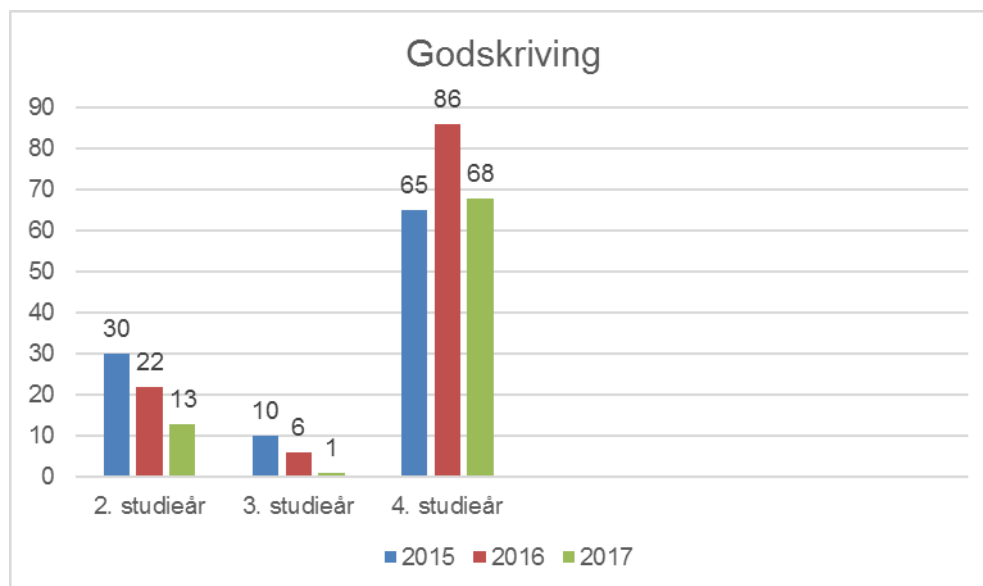
Antall som starter på

2 studieår: 13

3. studieår: 1

4. studieår: 68

Tabellen under viser antall godskrivingssaker fordelt på innføringsemner og studieår i 2015, 2016 og 2017.

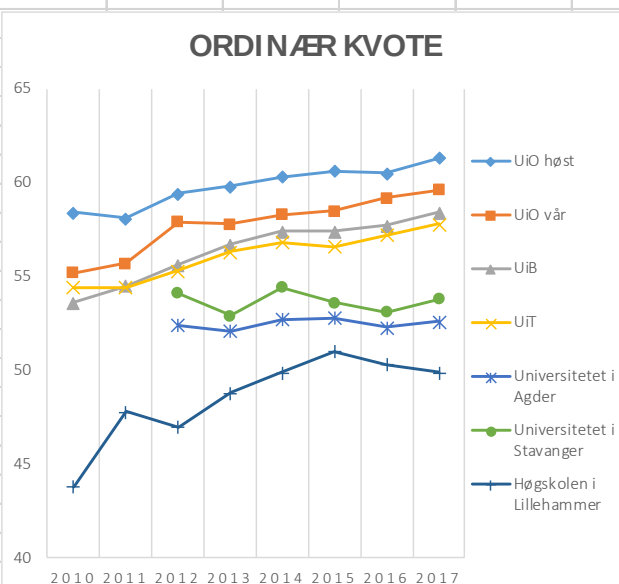
Antall vedlegg: 2

Vedlegg 1: SU-sak 52/17-5

Poenggrenser for opptakstall fra og med 2010 integrerte masterprogram i rettsvitenskap og tre av bachelorprogrammene

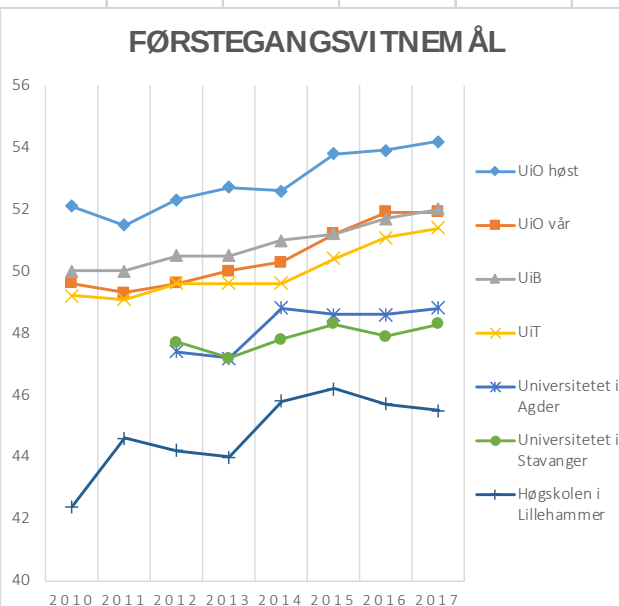
Poenggrenser til rettsstudiet ordinær kvote

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UiO høst	58,4	58,1	59,4	59,8	60,3	60,6	60,5	61,3
UiO vår	55,2	55,7	57,9	57,8	58,3	58,5	59,2	59,6
UiB	53,6	54,5	55,6	56,7	57,4	57,4	57,7	58,4
UiT	54,4	54,4	55,3	56,3	56,8	56,6	57,2	57,8
Universitetet i Agder			52,4	52,1	52,7	52,8	52,3	52,6
Universitetet i Stavanger			54,1	52,9	54,4	53,6	53,1	53,8
Høgskolen i Lillehammer	43,8	47,8	47	48,8	49,9	51	50,3	49,9

Poenggrenser til rettsstudiet førstegangsvitnemål

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UiO høst	52,1	51,5	52,3	52,7	52,6	53,8	53,9	54,2
UiO vår	49,6	49,3	49,6	50	50,3	51,2	51,9	51,9
UiB	50	50	50,5	50,5	51	51,2	51,7	52
UiT	49,2	49,1	49,6	49,6	49,6	50,4	51,1	51,4
Universitetet i Agder			47,4	47,2	48,8	48,6	48,6	48,8
Universitetet i Stavanger			47,7	47,2	47,8	48,3	47,9	48,3
Høgskolen i Lillehammer	42,4	44,6	44,2	44	45,8	46,2	45,7	45,5

Kilde 2017: https://www.samordnaopptak.no/arkiv/statistikk/17/poenggrenser_2017_2016.html

Vedlegg 2: Notat fra Studieadministrativ avdeling til Utdanningsutvalget om opptaket høsten 2017 sak 59/17 til møte 29.9.2017.

Til orientering: Det er noen små variasjoner i tallene i forhold til de nevnt i fakultetssaken over. Det har med når tallene er tatt ut fra databasen. De mest oppdaterte tallene er i fakultetssaken.

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 29. september 2017

ePhorte:2017/12025

Bakgrunn

Rammene for opptaket til grunnstudier, toårige masterstudier og særskilte lokale opptak ved UiB 2017/2018 ble fastsatt i sak 159/16 i universitetsstyret.

I forbindelse med overdragelsen av Kunst- og designhøgskolen i Bergens (KHiB) virksomhet til UiB, så innebærer det at antallet studieplasser som skulle fordeles også økte. Rammene på disse studiene er vedtatt i Fakultetsstyret, og er tatt inn i oversiktene under og kommentert.

Fakultetene er ansvarlige for opptak, med unntak av opptak til grunnstudier. Her er myndighet og ansvar for saksbehandlingen delegert til Studieadministrativ avdeling (SA).

Alle møttall for høsten 2017 rapporteres til DBH 15. oktober, og er foreløpige fram til dette.

NOM-opptaket

Universitetsstyret vedtok en samlet ramme på 3930 studieplasser for studieprogrammene som ble utlyst i Samordna opptak. Utover dette fikk UiB bevilget studieplasser i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Fordelingen av disse nye plassene var som følger:

Totalt	43
Informasjonsvitenskap, bachelor	10
Datateknologi	10
Datavitenskap	5
Medie- og interaksjonsdesign	5
Datasikkerhet	5
Havteknologi	4
Medisinsk teknologi	4

Tabell 1: Nye studieplasser, grunnstudier UiB (2017)

Nytt i 2017 var at det ble gjennomført dialogmøter med fakultetene, hvor formålet var å sikre en grundig diskusjon rundt forhold knyttet til dimensjonering og opptaksrammer, samt å sikre at opptaksrammen ble nådd. Det var et fokus på å ta hensyn til frafall i første semester, og at antallet studenter som møter til andre semester er høyt nok til å nå måltallene.

Ved søknadsfristens utløp 15. april hadde UiB 10452 førsteprioritetssøkere, og dette steg til 10493 fram mot omprioriteringsfristen 1. juli. Til sammenligning hadde UiB 8918 førsteprioritetssøkere i 2015, og 9775 i 2016.

Totalt 8347 tilbud ble sendt ut i hovedopptaket i 2017. Det har i etterkant blitt supplert med tilbud til noen søkere etter ønske fra fakultetene. I første rekke gjelder dette studier ved Det medisinske fakultet og Det psykologiske fakultet.

Basert på fem års historikk for førstesemesterfrfall, så stipuleres det at rundt 4200 studenter fortsatt vil være studenter ved UiB i vårsemesteret 2018.

	Studieplasser		Førsteprioritets-søkere		Tilbud		Ja-svar		Møtt		Stipulert møtt 2018 Vår ⁴
Fakultet	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	
HF	1002	976	1555	1749	2096	2440	1301	1414	1094	1195	1023
JUS	380	380	1592	1705	695	702	533	529	466	471	456
MN	759	772	1264	1418	1345	1385	953	959	840	841	744
MED	303	303	1096	1295	602	538	408	367	361	336	322
PSYK	535	535	2340	2031	1065	1143	633	691	565	621	550
SV	972	981	1928	2164	2321	2352	1365	1400	1215	1228	1067
KMD		26		88		52		34		30	30
Totalt	3951	3973	9775	10450	8124	8612	5193	5394	4541	4722	4192

Tabell 2: Tall på opptak til grunnstudier, Samordna opptak

Opptak til toårige masterprogram

Med unntak av KMD har mastergradsopptakene ved UiB felles søknadsfrist 15. april. Noen av fakultetene har også et mindre våropptak med søknadsfrist 1. november.

Det totale antallet plasser i mastergradsopptaket var 1183, hvorav 1126 ble vedtatt av Universitetsstyret. I tillegg kommer 57 studieplasser på masterprogrammene til KHiB (nå KMD).

	Studieplasser		Førsteprioritets-søkere		Tilbud		Jasvar		Møtt	
Fakultet	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
HF	255	243	427	387	280	271	196	164	184	146
JUS	30	30	173	155	30	30	30	30	30	30
MN	307	314	950	1007	423	430	259	260	229	229
MED	134	110	316	282	164	157	97	80	82	66
PSYK	147	147	643	648	299	182	171	169	145	146
SV	270	270	739	772	392	382	216	199	196	186
KMD		69 ⁵		427		104		80		73
Totalt	1143	1183	3248	3678	1588	1556	969	982	866	862

Tabell 3: Tall for opptak til toårige masterprogram

Det er også et eget masteropptak rettet mot internasjonale søkere med søknadsfrist 1. desember. Dette opptaket har ingen egen opptaksramme.

Ingen av KHiBs masterprogram i kunst og design deltok i dette opptaket i 2017. Dette betyr også at alle internasjonale søkere til disse programmene inngår i opptakstallene for det ordinære masteropptaket til KMD.

Fakultet	Førsteprioritetssøkere		Tilbud		Ja-svar		Møtt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
HF	118	184	6	11	4	6	3	4
MN	475	907	50	55	17	23	12	15
MED	220	456	17	50	7	35	5	20
PSYK	92	223	23	25	11	16	7	12
SV	249	479	16	66	8	35	7	15
KMD		15		2		1		1
Totalt	1154	2264	112	209	47	116	34	67

Tabell 4: Tall for opptak til toårige masterprogram (internasjonale søkere/INTGRAD)

PPU-opptaket

UiB har fire ulike opptak til praktisk-pedagogisk utdanning. I tillegg til de ordinære opptakene til PPU heltid og deltid som foretas ved Det psykologiske fakultet, så har KMD to egne opptak: Et ved Griegakademiet for PPU musikk og et rettet mot PPU for kunstnere og designere.

Fakultet	Studieplasser		Førsteprioritets-søkere		Tilbud		Ja-svar		Møtt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
PS			1040	799	329	301	207	161	177	133
PPU	290	290	883	674	272	258	168	141	146	116
PPU-DELTID ⁶			157	125	57	43	39	20	31	17
KMD			41	104	19	37	15	30	14	26
PPU Musikk	10	14	41	32	19	18	15	15	14	12
PPU Kunst og design		17		72		19		15		14
Totalt	300	321	1081	903	348	338	222	191	191	159

Tabell 5: Tall for opptak til PPU-utdanninger

Andre lokale opptak

UiB tar i tillegg opp studenter i andre lokale opptak. Noen av disse er dimensjonert med egne opptaksrammer, mens andre ikke inngår i rammen.

⁴ Stipulert møttall på bakgrunn av fakultetsvis førstesemesterfrafall 2012-2016. Sammenlignbare tall for våren 2017, legges fram i møtet.

⁵ Universitetsstyret vedtok en opptaksramme på 255 studieplasser for Det humanistiske fakultet. 12 av disse plassene var på Master i utøvende musikk og komposisjon, som nå er underlagt Fakultet for kunst, musikk og

design. I tillegg ble opptaksrammen for masterstudiene i kunst (29 studieplasser) og design (28 studieplasser) videreført ved virksomhetsoverdragelsen av KHiB til UiB. Totalt utgjør dette 69 studieplasser.

Utøvende kunst

KMD er det eneste fakultetet som tar opp studenter til grunnstudier utenfor Samordna opptak.

Opptaksrammen for bachelorprogrammet i utøvende musikk eller komposisjon ble gitt av Universitetsstyret, mens rammene for bachelorprogrammene i kunst og design er en videreføring av måltallene KHiB satte i 2016.

Studieprogram	Studie- plasser	Førsteprioritets- søkere	Tilbud	Jasvar	Møtt
	2017	2017	2017	2017	2017
Bachelor kunst	45	349	55	45	44
Bachelor romdesign	13	90	16	15	13
Bachelor visuell kommunikasjon	22	105	29	22	22
Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon	25	264	52	28	27
Totalt	105	808	152	110	106

Tabell 6: Tall for opptak til grunnstudier innen kunst, musikk og design

Poststudierett

Seks fakultet tilbyr poststudierett til studenter som nylig har fullført grad ved fakultetet. Dette er en studierett som gis for en begrenset periode, og lar studenter avlegge emner etter at de har fullført en grad. Dette er studier som ikke inngår i fakultetenes opptaksramme.

Fakultet	Førsteprioritetssøkere		Tilbud		Jasvar		Møtt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
HF	53	74	37	48	37	47	34	41
JUS	77	76	72	74	72	74	69	67
MN	242	211	211	187	196	178	187	165
MED	29	33	21	34	21	34	19	32
PSYK	28	43	25	36	19	32	18	29
SV	99	143	71	115	71	115	63	101
Totalt	528	580	437	494	416	480	390	435

Tabell 7: Tall for opptak til poststudier

Hospitanter

Hospitanter er eksterne studenter tatt opp til enkeltemner ved UiB. Bruken av dette er ulik på fakultetene, men Det juridiske fakultet har flest. Her benyttes studieretten til å la studenter ta valgemen på mastergradsnivå. Dette er også studier som går utenfor opptaksrammen.

⁶ PPU og PPU-deltid har en samlet opptaksramme på 290 studenter

Fakultet	2016	2017
Det humanistiske fakultet	8	6
Det juridiske fakultet	152	131
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	40	47
Det medisinske fakultet	12	2
Det psykologiske fakultet	15	5
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	20	12
Totalt	247	203

Tabell 8: Tall for opptak av hospitanter

Saken legges fram for orientering

[Tilbake til sakslisten](#)

KURSRAPPORT – JUS112, vårSEMESTER/2017

KURSANSVARLIG: Thomas Eeg

Kursrapporten er utarbeidet den 27. september av Thomas Eeg

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

1.1. strukturen på kursopplegget

Som tidligere år ble kurset – som omfatter 2 fag/12 studiepoeng – gjennomført i løpet av åtte uker, hvorav vi mister fire dager (1. og 17. mai, Kr. Himmelfart, 2. pinsedag). Som alle andre kursansvarlige ønsker man mer tid, for at studentene skal kunne lære det mest sentrale. Da økt tid ikke kan gis i løpet av et påbegynt studieår, vedtok SU å redusere læringsaktiviteter på JUS112 i forhold til tidligere år fra fem til fire arbeidsgruppesamlinger. Dette på bakgrunn av min forespørsel som var basert bl.a. på en sammenligning med andre kurs. I tillegg ble deler av pensum – herunder det meste av grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner – tatt ut, og beskrivelse av mål og innhold samt læringsutbytte endret (reduert). Endringene ble publisert i god tid før kursstart bl.a. på kursets hjemmeside på Mitt UiB.

Kurset åpnet med et kursintroduksjonsmøte 24. april på ca. 15 min. som jeg holdt. Jeg understreket bl.a. viktigheten av å sette seg inn i forventet læringsutbytte tidlig i kurset, og å bruke det aktivt underveis når man arbeidet med faget, og jeg demonstrerte hvordan man fant frem til beskrivelsen av det på Mitt UiB («Emnebeskrivelse»). Videre tok jeg opp hvordan man skulle tilegne seg de relevante kunnskaper, ferdigheter og kompetanser, ved at læringen var basert på seks komponenter som fremgikk av forsiden av samledokumentet for arbeidsgruppeoppgavene.

1.2. Forelesningene

Umiddelbart etter kursintroduksjonsmøtet startet forelesningene over sentrale deler av familieretten, som tidligere år ved Asbjørn Strandbakken (ca. 9 t.). Han foreleste ikke over samboerrettsdelen av familieretten. Det gjorde derimot jeg (2 t.) etter at de øvrige forelesninger i familierett var avholdt. Jeg foreleste deretter over sentrale deler av arveretten (9 t.). Altså ble sentrale deler av kursinnholdet behandlet i forelesningsform.

Forelesningene ble filmet og ble lagt ut på «Mitt UiB» ca. en uke etter at den aktuelle forelesning ble holdt. Det ble dels under kursintroduksjonsmøtet, dels i en kunngjøring som alt var lagt ut, forsøkt formidlet at dette f.o.f. var et tilbud til de som av en eller annen grunn ikke kunne delta på forelesningene, og at det å se video i ettertid ikke kunne erstatte det å delta. Det ble videre gjort klart hva som var formålet med forelesningene; å gå dypere i enkelte emner, forklare vanskelige ting, komme med mulig kritikk av læresetninger osv., og at man ikke burde kaste bort tiden på «transkribering». Det ble også påpekt at det ikke var mulig å dekke alt som falt innenfor kursets rammer under forelesninger.

I tillegg holdt jeg en «spørretime» mot slutten av kurset, dvs. en forelesning (3 t.) basert på innsendte spørsmål. Den var i noen sammenhenger - muligens misvisende - kalt «oppsummeringsforelesning». Dette delvis fordi vi under undervisningsplanleggingen ikke visste om det ble aktuelt med en 'spørsmål-og-svar'-blogg løpende gjennom kurset (se nærmere under 5), som i tilfelle kunne erstattet behovet for en forelesning over innsendte spørsmål. – I tilknytning til enkelte kommentarer under emneevalueringen bemerker jeg for øvrig at det ikke var min intensjon å kritisere innsendte spørsmål,

og beklager om noen oppfattet det slik. Hensikten var derimot å forsøke å sette spørsmålene i kontekst, presisere dem, rydde bort misforståelser osv. Kanskje føler enkelte at det gikk for mye tid til dette, men det er ikke nødvendigvis representativt.

1.3. benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene

Som nevnt under a) i. var det i fire arbeidsgruppesamlinger, samt fire storgruppesamlinger, med tilhørende oppgaver. De førstnevnte ble diskutert på arbeidsgruppesamlinger og deretter besvart og kommentert på Kark, de sistnevnte var utgangspunkt for muntlige diskusjoner. I «ingressen» til den enkelte oppgave gikk det frem hvilke regler/regelsett som behandles i oppgaven. Det gjorde det også (mer kursorisk) i den nevnte planen «hvilke emner behandles når og hvordan».

I utgangspunktet tilstreber vi at det skal være forelest over oppgavenes temaer før de gis, men det kan ikke alltid oppnås. Derfor la vi ut på Mitt UiB en liten oppgavetipsvideo der er par tips til første arbeidsgruppeoppgave ble gitt. Dette ble også opplyst om på kursintroduksjonsmøtet.

Tematisk er oppgavesettet samlet sett dels utfyllende i bredden når det gjelder temaer som behandles under forelesningene, som ikke kan være en utførlig behandling av alle punktene under kunnskapskravene i læringsutbyttebeskrivelsen. I første rekke er oppgavene likevel ment å være trening i å bruke regler som er behandlet under forelesningene, herunder ved søk og bruk av rettskilder gjennom egen rettsanvendelse og argumentasjon.

En kort forklaring om hensikten med storgruppesamlingene var lagt ut på «Mitt UiB» i god tid før første samling.

1.4. skriving og kommentering

Den første av oppgavene som ble brukt, viste seg å by på problemer for en del studenter mht. å holde seg innenfor ordgrensen. Et par arbeidsgruppeledere rapporterte at noen av deres studenter hevdet å ha brukt mer tid på å fjerne ord enn de hadde brukt på å skrive oppgaven i første omgang. Dette gikk ut over argumentasjonen, som ble knapp/fraværende, da den var minimert/reduert i prosessen. Tilsvarende tilbakemeldinger kan jeg ikke huske fra tidligere år, selv om det har vært (motstridende) synspunkter formidlet på referansegruppemøter mht. overholdelse av ordgrense på enkeltoppgaver. Den aktuelle «nye» oppgaven var så vidt jeg husker en konsekvens av at en arbeidsgruppesamling ble fjernet. Deler av to tidligere arbeidsgruppeoppgaver ble dermed forsøkt smeltet sammen til en. Fra faglærers ståsted er det vanskelig å vurdere på forhånd hvordan nye/nykomponerte oppgaver mer konkret slår ut med hensyn til hvilket omfang som er nødvendig for å besvare forsvarlig. Dersom det ikke er aktuell politikk å øke ordgrensen for enkeltoppgaver, er en mulig løsningen å prøve å beskjære oppgaven før neste år, eller erstatte den med en helt ny. Se ellers under 5 om arbeidsgruppeoppgaver.

1.5. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene

Arbeidsgruppelederne fikk tilsendt oppgavesett og momenter til veiledning et par uker i forkant av et fellesmøte 5. april, altså ca. 3 uker før første arbeidsgruppesamling. På møtet gjennomgikk jeg opplegg og oppgaver i grove trekk, og arbeidsgruppelederne hadde anledning til å stille spørsmål. Etter at kurset startet, har noen av dem sendt mail eller kommet på kontoret dersom de hadde behov for å diskutere spørsmål til oppgavene/veiledningene, kommentarer (jf. pkt a) iv.) osv. ettersom kurset skred frem og de fikk satt seg bedre inn i stoffet. Det forekommer selvsagt likevel fra tid til annen at studenter stiller spørsmål som arbeidsgruppeleder ikke er forberedt på å besvare der og da, men heller kommer tilbake til etter å ha konferert med meg. Det er ikke rapportert om spesielle problemer knyttet til selve gjennomføringen av arbeidsgruppesamlingene.

De to første oppgavene til storgruppesamlingene lå klare på Mitt UiB rundt kursstart, Den tredje samlingen ble brukt til å gjennomgå/diskutere problemstillinger i obligatorisk kursoppgave, og den siste ble lagt ut ca. 1 uke før samlingen. Jeg avholdt tre møter med de øvrige storgruppelederne (prof. Holgersen, prof. Sperr, stip. Grimstad og stip. Haukanes) i løpet av kurset. Jeg har ikke fått

tilbakemeldinger fra dem om vesentlige problemer med oppgaver eller gjennomføring av samlinger, eller henvendelser fra kursdeltakere under kurset vedr. dette.

1.6. obligatorisk kursoppgave

Obligatorisk kursoppgave ble lagt ut 18. mai med leveringsfrist 24. mai. Som vanlig kommer tidspunktet før forelesningsrekken i arverett er ferdig, og som vanlig ble innholdet tilpasset dette forholdet. Jeg foretok stikkprøvebasert nivåkontroll av oppgaveretternes kommentarer. Som vanlig var et flertall av disse eksterne, flere nye på kurset. Jeg hadde ikke noe å utsette på nivået hos noen av dem. Det er etter mitt syn likevel viktig at interne lærere deltar – denne gangen deltok tre interne, herav to storgruppeledere, i tillegg til at jeg kommenterte noen pga. sykdomsforfall. Gode tilbakemeldinger på skriftlige oppgaver har kanskje størst læringseffekt for de fleste av studentene.

Det representerer kanskje en viss begrensning at oppgaven må gis før forelesningsrekkene er ferdige, men oppgaven kan på den annen side vanskelig gis senere. Det er da heller ingen nødvendighet at alle temaer som kan gis spørsmål om er gjennomgått, men det blir erfaringsmessig noen «klager» dersom man må orientere seg i stoff som ikke er gjennomgått på forelesning, selv om læringseffekten av dette for noen faktisk kan oppleves å være større. En del studenter klager også erfaringsmessig på at de får sine kommenterte besvarelser tilbake bare en uke før eksamen. Til en viss grad har vi i de senere år prøvd å bøte på dette ved enten å gå gjennom oppgaven på en forelesning kort tid etter levering, eller – som i de aller seneste år – å diskutere den på storgruppesamling. Det siste virker å være den gunstigste løsningen innenfor de muligheter vi realistisk sett har, men aller helst burde altså også skriftlige tilbakemeldinger vært klare tidligere.

1.7. Eksamen

Var på vanlig måte en firetimers praktikumsoppgave, da det i år som tidligere var eneste oppgavetype som ble besvart skriftlig under kurset. Avviklingen synes ikke å ha voldt problemer, heller ikke hva angår studentenes forståelse av oppgaven. Det var i alle fall ingen henvendelser fra eksamensvakter vedrørende dette under eksamen.

Temamessig handlet spørsmålene denne gangen om å stifte gjeld på den enes eller begges vegne, eierforhold og oppgjør ved mulig samlivsbrudd mellom samboere, og arveoppgjør ved en samboers død. Temaene var behandlet under forelesninger og er godt dekket i hovedlitteraturen. En utfordring er at samboeres rettsforhold i hovedsak er ulovfestede (dog naturlig nok ikke legalarveretten). For å få god uttelling burde man derfor ha forstått på hvilke områder rettsstillingen i hovedsak tilsvarer den for ektefeller (typisk eierforhold) og på hvilke det er viktige forskjeller (typisk rett til å stifte gjeld som også den andre blir ansvarlig for, og vederlagskrav). På den annen side kunne man trekke veksler på at problemstillingen hvorvidt sameie kan oppstå i noe som den ene part eide fra før samlivet, for ektefellers vedkommende var grundig øvet på i både arbeidsgruppeoppgaver og obligatorisk kursoppgave, og er utførlig dekket i hovedlitteraturen. Videre gjaldt det arverettslige spørsmålet ikke bare samboers legalarverett, men også livsarvingers, herunder ufødtes. Dette omhandles i arveretten både i litteraturen og forelesningene. Det er altså e.m.m. av flere grunner ikke treffende når enkelte kommentarer under emneevalueringen kritiserer årets eksamen for å være for snever tematisk sett.

1.8. samarbeid med administrasjonen

Opplevs å ha fungert fint, både når det gjelder undervisning, løpende planlegging og eksamensavvikling.

b) Strykprosent og frafall på eksamen

7,6 %, 6 (hvorav 2 sykmeldinger)

c) Karakterfordeling

A = 25, B = 70, C = 134, D = 69, E = 29, F = 27. (Karakterfordeling før klagesensur.)

d) Studieinformasjon og –dokumentasjon

Før kursstart ble det blant annet lagt ut en video på Mitt UiB, på litt over 5 minutter, der fagområdene ble forklart og hovedtemaer presentert. Også en kort skriftlig «Kursintroduksjon» ble lagt ut. Dessuten ble det lagt ut en plan over hvilke emner som behandles når og hvordan, altså i ulike undervisnings- eller læringsaktiviteter. Den kunne lastes ned ved å klikke på «Undervisningsplan» på kursets hjemmeside. Her fremgikk det også hva man burde ha lest før hver undervisningsbolk ettersom kurset skred frem. Dessverre indikerte et par henvendelser underveis i kurset at ikke alle forstod forskjellen mellom undervisningsplanens tekst «Før forelesningen [arbeidsgruppen, storgruppen] bør du ha lest ...», og hva som er hovedlitteratur i kurset. Den kunne man finne bl.a. ved å klikke på knappen «Emnebeskrivelse» og deretter lenken «Litteraturliste». Jeg fant det derfor hensiktsmessig å legge ut en melding under «Kunngjeringar» som grundig forklarte denne forskjellen, og hvorfor det som en ekstra service var opplyst om hva man burde ha lest før undervisningsbolkene (: å ha best mulig utbytte av disse). Enkelte kommentarer under emneevalueringen tilsier at heller ikke dette var godt nok for alle. Jeg presiserer derfor at det altså ikke dreide seg om en «oversikt over pensum og en «leseliste»» eller en «litteraturliste» til erstatning for hovedlitteratur vedtatt av SU, men en oversikt over undervisningsaktiviteter med tilhørende lesetips.

Også disposisjoner og powerpoints til forelesningene samt videoopptak av disse, og annen informasjon ble lagt ut på Mitt UiB.

e) Tilgang til relevant litteratur

Hovedlitteraturen er deler av to lærebokfremstillinger av hhv. familieretten og arveretten, som kun er tilgjengelig i papirformat. Jeg har ikke hørt om at det har vært problemer med tilgangen. Som tilleggslitteratur er oppført en del tidsskriftsartikler m.m., som i hovedsak skal være elektronisk tilgjengelig for jusstudenter. Det er for øvrig grunn til å anta at det store flertallet av studentene i hovedsak bare bruker hovedlitteraturen.

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

a) Lokaler og undervisningsutstyr

De fysiske rammevilkår virker å fungere greit. Så lenge vi tilbyr forelesninger for kurs med ca. 350 studenter, er det en fordel at vi kan bruke auditorium I i Jussbygg I. Så vidt jeg husker hadde hverken Strandbakken eller jeg alvorlige problemer med IT-utstyret der, eller behov for annet utstyr.

Det kan imidlertid gjerne formidles, evt. gjentas, til andre brukere (forelesere) at man forventes å (få) vaske(t) av tavle/whiteboard m.m. etter sin egen forelesning. Det er ikke neste forelesers/kollegas oppgave. (Men det blir jo det, rent faktisk, for rengjøringspersonalet kan naturlig nok ikke gjøre det mellom forelesninger i løpet av en arbeidsdag.)

Undervisningsrommene til storgruppeundervisning fungerer e.m.m. også greit. Så vidt jeg husker, hadde jeg under en samling problemer med en projektor e.l., men det ble ordnet opp i senere, etter å ha blitt innrapportert. Ideelt sett burde fakultetet kanskje ha IT-kompetente folk til å sjekke at alt utstyr virker. Det samme gjelder mht. at tavle/whiteboard er rengjort og at det finnes kritt/svamp/tusj etc. I og med at rommene brukes utover normal arbeidstid for rengjøringspersonale, bør dette gjerne gjøres hver morgen før dagens første bruk av lokalet?

Jeg har ikke personlig erfaring med lokaliteter og utstyr for arbeidsgruppesamlinger, men har ikke fått rapporter om at ikke også dette har fungert tilfredsstillende.

b) Andre forhold

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

Ikke avholdt i JUS112 vårsemesteret 2017, da det denne gangen var frivillig – det vil si, frivillig for kursansvarlig, men ville vel ikke vært det for referansegruppemedlemmene, hvis jeg hadde valgt å holde et møte. Det valgte jeg altså ikke å gjøre, da jeg vil nødig legge ytterligere plikter på studentene i en travel tid, og da struktur m.m. stort sett var den samme i år som tidligere, og referansegruppemøtene fra tidligere år har vært gjennomgående positive til kursets gjennomføring m.m.

- a) Metode – gjennomføring
- b) Oppsummering av innspill
- c) Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Har punkter fra fjorårets evaluering blitt innarbeidet/ført til endringer i årets kurs? Hvis ja: hvordan?

Nei. Hovedsakelig fordi forårets evaluering var i hovedsak positiv, innvendinger var e.m.m. ikke av alvorlig karakter, og innvendinger var normalt heller ikke «enstemmige» Se dog om endringer under 1. a) i. og 5.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Jeg er i det store og det hele brukbart fornøyd med gjennomføringen av kurset. Det er likevel forhold ved kurset som kan forbedres.

Som sagt under 1. a) i. tok jeg enkelte grep i forhold til tidligere års opplegg. Det var dels basert på egen «magefølelse» gjennom flere år, dels basert på uformelle samtaler med fhv. arbeidsgruppeledere – som altså hadde erfaring både som dette, og som kursdeltakere tidligere år. Inntrykket var at kurset ble opplevd som (klart) vanskeligst av kursene på 1. studieår. Eksamensresultater/strykprosent kan i noen grad synes å støtte opp om dette. Jeg tror ikke – men kan ikke utelukke – at dette skyldes at kursansvarlig stiller høyere krav enn i andre kurs. Derimot var min antakelse at det var et misforhold mellom hva studentene hadde berettigete forventninger til, og selve kursinnholdet, mht. omfang og vanskelighetsgrad mht. rettsspørsmål/deres karakter under et åtte-ukers kurs på 1. studieår. Slike forventninger vil naturlig nok være basert på hvordan de foregående kurs har vært i så måte, men må korrigeres for fakultetets forventninger om en viss progresjon mht. utfordringsnivå, da JUS112 kommer mot slutten av studieåret.

Jeg mener det var et riktig grep å «slanke» kurset sammenlignet med tidligere år. Bedre tid til gjenstående læringsaktiviteter bør ideelt sett kunne motvirke eventuelle tendenser til at pugging av (ulovlig omsatte) «transkripsjonsmanus» av forelesninger fortrenger aktiviteter som er egnet til å øke refleksjonsnivå og forståelse. Det bør likevel trolig tas ytterligere grep.

Et forslag til en større endring (på lengre sikt)

En mulig modell (som i alle fall vil kunne være aktuell dersom en ny studieordning blir en realitet) er at eksisterende kurs erstattes, dels av et utvidet fordypelseskurs (spesialemne/linjefag e.l.), dels av et kurs som

gir økt skrive trening m.m., faglig konsentrert rundt enkelte hovedlinjer i fagene. I et utvidet kurs senere i studiet kan også en del viktige og aktuelle problemsstillinger som det per i dag ikke er rom for, behandles (barnerettslige, kanskje også personrettslige; begge disse bl.a. og til dels med menneskerettsregler som bakteppe; internasjonal-privatrettslige, komparative m.m.). Samtidig kan man gå mer i dybden på regler/temaer som mange studenter per i dag sliter med, dels på grunn mangelfulle bakgrunnskunnskaper av i første rekke formuerettslig karakter.

Familie- og arverett er likevel rettsområder der det nok fortsatt vil forventes at «alle» jurister har visse basiskunnskaper (jf. bl.a. erstatningssaken i Rt. 1989 s. 1318 (1322)). Blant annet derfor bør det vurderes å beholde kurset på første år, men med et vesentlig annerledes innhold og kursopplegg. Det kan i den sammenheng være grunn til å nevne/minne om tanker som ble luftet under og i forkant av årets studiekvalitetsseminar på Solstrand i januar (herunder i en arbeidsgruppe bestående av fire kursansvarlige inkludert meg og Arild Raaheim). Kurset i arve- og familierett ble der utpekt som mulig kandidat til å erstatte ordinær skoleeksamen med mappevurdering i et pilotprosjekt. Det kan hevdes å være viktigere at studentene i et kurs forholdsvis tidlig i studiet får jobbet mer med skriveprosessen med kvalifiserte tilbakemeldinger - og ikke minst; med mulighet til å forbedre sine besvarelser – enn at man (opplever kurset som at man) haster videre fra den ene oppgaven til den andre, med stadig nye temaer. Et slikt grep må da nødvendigvis innebære en ny gjennomtenkning av hva et slikt kurs skal inneholde. Det er for øvrig da mulig at det som var begrunnelsen for at JUS112 i 2006 byttet plass med JUS113 kontraktsrett I, ikke lenger vil ha gyldighet, slik at kursene kan bytte tilbake til den opprinnelige rekkefølgen. (Begrunnelsen gjaldt behovet for basiskjennskap til betydningen av personlig autonomi, avtalemekanismen og grunnleggende avtalerettslige prinsipper før regler om bl.a. avtale-/disposisjonstypene ektepakter og testamenter studeres, herunder grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner, som for øvrig i hovedsak ble tatt ut av pensum i år, jf. 1. a) i.)

Det er imidlertid klart at det vil kreve store ressurser for å virkeliggjøre en slik omlegging, som det derfor ikke kan forventes at en mer eller mindre tilfeldig kursansvarlig alene skal arbeide videre med, på bekostning av andre oppgaver og forpliktelser. Jeg skal likevel peke på en mulig ressurs som kan omdisponeres dersom mappevurdering i en eller annen form skal utprøves: Arbeidsgruppelederens «alminnelige» kommentering kan kanskje erstattes av kommentering av færre oppgaver, men grundigere, slik at en eller to kursoppgaver kan leveres i foreløpig og endelig versjon.

Nærmere om arbeidsgruppelederne/deres funksjon m.m.

Arbeidsgruppelederne gjør generelt og jevnt over en god innsats så vidt jeg kan bedømme. Man kan imidlertid spørre om uformelle mekanismer gjør at de har en for stor påvirkning på hvordan studentene oppfatter de ulike kurs, herunder hva som er viktig og hvordan de bør utføre sine læringsaktiviteter. En tendens som synes avdekket gjennom undersøkelser i forkant av prosjektet «Bedre språk, bedre jurister», er at det finnes holdninger i retning av hvordan praktiske oppgaver 'skal' besvares, som går på kryss av fakultetets 'policy' mht. en akademisk tilnærming. Dette bør følges opp og tiltak bør eventuelt settes inn for å motvirke dette, men dette er i tilfelle et kursovergripende forhold. En annen uformell mekanisme er at enkelte arbeidsgruppeledere muligens gir uttrykk for personlige oppfatninger om hvilke delemner som er mer eller mindre viktige. I alle fall har jeg merket meg en kommentar til eksamen i den foretatte emneevalueringen: «Det ble sagt i løpet av kurset at samboerrett ikke var veldig sentralt» - dette er i alle fall ikke sagt av kursansvarlig, og jeg tviler på at det er sagt av foreleser Strandbakken eller storgruppelederne.

Det kan videre spørres om møtet med arbeidsgruppeledere i forkant av kurset har noen særlig hensikt. Selv om det formidles på forhånd at de bør ha satt seg inn i oppgaveheftet med veiledning og tenke over om de har spørsmål m.m., virker det i liten grad etterlevd, med et forbehold for oppgavesettets første oppgave med tilhørende veiledende momenter. Da møtet (av grunner jeg ikke har oversikt over) ble holdt ca. tre uker (som inkluderte påskeferien) før første arbeidsgruppesamling, er dette kanskje ikke så rart, selv om (forberedt) deltakelse på møtet vel er en del av det arbeidsgruppelederens lønnes for. Det hadde nok økt utbyttet for arbeidsgruppelederne (og dermed presumtivt studentene) om man kunne erstattet møtet med fortløpende møter gjennom hele kurset, mer tidsnært i forkant av den enkelte arbeidsgruppesamling – omtrent slik det ble gjort med storgruppelederne i forkant av storgruppesamlingene. Da hadde kanskje også antallet individuelle henvendelser fra arbeidsgruppeledere til kursansvarlig underveis i kurset blitt redusert. Flere møter er imidlertid vanskelig å få til om ikke også honorering/godskriving økes i samme grad. Det er selvsagt også visse

strukturelle rammehensyn å ta, i første rekke at arbeidsgruppelederne har sine egne løpende studieaktiviteter som skal skjøttes, og at kursansvarlig, som forventes å delta i undervisningen, lage oppgaver osv., allerede per i dag er hardt presset på tid.

Nærmere om arbeidsgruppeoppgaver/det totale oppgavesettet

Som nevnt under 1 a) iii. Har oppgavesettet dels en supplerende funksjon. Det skyldes muligens at da kursets innhold i hovedsak fikk sin form etter studiereformen i 2003, med en drastisk beskjæring av pensum sammenlignet med dagjeldende studieordning, var det en tanke at undervisningsaktivitetene til sammen måtte dekke mest mulig av det reduserte pensum man stod tilbake med. Sammen med en økt vektlegging av obligatoriske undervisningsaktiviteter fryktet man – neppe med urette – at det som ikke ble behandlet i undervisningen, av mange studenter ble oppfattet som mindre viktig/ikke en del av pensum. (Dette i motsetning til tidligere, da selvstudium av pensum ikke bare var, men også ble oppfattet som den viktigste studieaktiviteten, og mange studenter ikke fulgte forelesninger, seminarer og evt. annen undervisning, som var fullt ut frivillig.) Det er likevel mulig at oppgavenes funksjon, og ut fra det; deres innhold og omfang, ordgrense osv., bør gjennomtenkes på nytt. Dette gjelder særlig dersom man skulle ta skritt i retning av mappevurdering, se foran.

Nærmere om forelesninger

Det virker nærmest 'opplest og vedtatt' basert på mye forskning om pedagogikk at forelesninger generelt er en lite hensiktsmessig undervisningsform med lavt læringsutbytte for studenter flest. Det gjelder særlig i det format som dels på grunn av tradisjon, dels på grunn av rombookingssystemets rammer, er vanligst hos oss: To (eller flere) bolker á ca. 45 minutter samme dag, med 10-15 minutters pause mellom bolkene. Videre har jusstudiet generelt for lengst fått i det minste adekvat litteratur for de fleste rettsområder, slik at forelesning som erstatning for lærebøker er en foreldet tankegang. Likevel er det gjennomgående god oppslutning om forelesningene i arve- og familierett. Jeg tror ikke det skyldes at våre forelesninger er eksepsjonelt gode (men de er neppe heller dårligere enn forelesninger flest). Det kan tenkes at lærebøkene ikke oppleves som tilstrekkelig adekvate, men jeg tror ikke at det er hovedgrunnen til god oppslutning om forelesningene.

Ideelt sett burde forelesningene være et forum for dybdeboring der rettskilder brukes aktivt i resonnementene, i en dialog med studentene som helst burde omfatte problemløsningsaktiviteter. Dette virker imidlertid vanskelig å få til med så store studentkull som vi har på første studieår. Ulike former for bruk av digital teknologi kan riktignok være egnet til å ta steg i retning av å virkeliggjøre dette, i betraktning av studenter som folk flest i dag er online nærmest konstant. Men en slik vridning vekk fra dagens format gjør det muligens misvisende å kalle undervisningen for forelesninger. Og så lenge man viderefører begrepsbruken, vil det være vanskelig å unngå forventninger fra brede deler av kullene om at forelesninger skal være en slags innføring i fagets områder med forklaring av antatt vanskelige/misvisende punkter i lærebøkene. Jeg har derfor vanskelig for å ha en klar oppfatning av hvilke hensyn som bør veie tyngst i fremtiden, og dermed også for å se for meg per i dag hvilken form mine forelesninger kommer til å få.

Et lite grep som uansett kan vurderes innført fra neste semester, gjelder spørretimen. En mulighet er å kutte den helt ut, i alle fall dersom den erstattes av andre aktiviteter. Man kan f.eks. tenke seg at studentene gis mulighet til å sende inn spørsmål fortløpende gjennom kurset. Det har imidlertid alltid vært gjort, men på e-post, så også i år. I ca. første halvdel har jeg besvart slike fortløpende, bl.a. fordi det er positivt og bør stimuleres til at studenter viser undring, nysgjerrighet og læringsvilje overfor faget. Ulempen er at kursansvarligressursen da brukes til «privat» undervisning av den enkelte spørsmålsstiller. Halvveis i kurset har jeg så måttet annonsere at jeg ikke har kapasitet til det, og at spørsmål deretter kan sendes inn for å bli diskutert under spørretimen. For 3-4 år tilbake hadde studentene tilbud om å legge inn spørsmål på læringsplattformen Edublogs, i tillegg til at jeg kunne legge ut spørsmål sendt inn på e-post der i anonymisert form, altså en slags 'spørsmål-og-svar-blogg'. Etter at muligheten til å legge/sende inn spørsmål anonymt forsvant med Mitt UiB, har dette ikke vært aktuelt. (Det skal så vidt jeg har forstått ha vært prøvd ut på andre kurs, med laber oppslutning.) Det var så vidt jeg husker også uavklarte forhold knyttet til hvor mye tid kursansvarlig skulle kunne få godskrevet. Det må tas hensyn til at diverse nye oppgaver som en kursansvarlig av eget initiativ og av pedagogiske grunner ønsker å ta på seg, eller «pålegges» av ledelse/administrasjon, ikke med rimelighet kan forventes gjennomført når timeantallet man godskrives som kursansvarlig allerede oppleves ikke å strekke til.

En annen mulighet er at undervisningsbolken endrer form/innhold, til å bli en egentlig oppsummeringsforelesning. Det bør i utgangspunktet være uproblematisk, i alle fall dersom en 'spørsmål-og-svar'-blogg, online diskusjonsgruppe e.l. etableres. En mulig ulempe er imidlertid at man da nærmer seg tidligere tiders eksamensmanuduksjoner. Det kan både fortrenge de alminnelige forelesninger, og det kan også være at mange studenter ikke tør la være å delta, i frykt for å gå glipp av noe, herunder fordi man antar at tema(er) for forestående eksamen vil bli tatt opp under en oppsummeringsforelesning. Tidspunktet bør for øvrig også forskyves, dersom man skal ha en slik undervisningsbolk. Det virker i alle fall noe uhensiktsmessig at den kommer før studentene har fått tilbake sine besvarelser av obligatorisk kursoppgave med kommentarer. Videre kan det tenkes at noen har behov for en slags oppsummering noe nærmere eksamen, f.eks. tre dager før, i stedet for at hele siste uken i et allerede altfor kort kurs er uten undervisningsaktiviteter.

Nærmere om litteraturen

Slik situasjonen er per i dag, vurderer jeg det slik at Lødrup/Sverdrup: Familieretten og Lødrup/Asland: Arverett er de beste lærebøkene på markedet. Selv har jeg lenge tenkt at jeg en gang selv skal skrive en lærebok innenfor fagene, eller i alle fall i arveretten, som da kunne vært mer skreddersydd til vårt kurs. Det er imidlertid fortsatt uvisst når det kan bli, det blir i alle fall ikke før neste års kurs. – Når det gjelder familieretten, vet jeg at det arbeides lokalt med et alternativ til Lødrup/Sverdrup. Da jeg p.t. vet for lite om hvor konkrete/fremskredne planene er, er det likevel ikke grunn til å spekulere i om det blir endringer i hovedlitteraturen før neste studieår.

Om kursansvar

Jeg er neppe rette vedkommende til å foreta ytterligere grep, i alle fall ikke de større grep som er skrevet om foran, og i alle fall ikke alene. Jeg føler at jeg ikke har stort mer å gi i denne omgangen. Dette er ikke nødvendigvis en direkte følge av kursansvaret, men trolig total arbeidsbelastning over tid. (Og uten å bli for personlig, er det grunn til å peke på at det fort kan gå ut over relasjonene til ens nærmeste og sosiale liv mer generelt når jobben blir nærmest altoppslukende.) Når det gjelder kursansvaret har det likevel en klar negativ effekt at det er meg som har hatt dette alene siden 2005 (med unntak av 2008), og at det siden 2006 har vært tidsmessig plassert slik at vi har vært «låst» til å legge vår sommerferie først etter at sensuren faller rundt 20. juli eller senere.) Det er trolig det beste for alle parter (ikke minst studentene) at fakultetet finner (minst) en ansatt med førstekompetanse som kan avløse (ikke permanent, men alternere med) meg og se på kurset med friske øyne.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 64/17 – 2**Publisering av forelesninger**

I forbindelse med behandlingen av kursrapporter i møtet i september kom det fram merknader knyttet til rutiner for publisering av opptak fra forelesninger.

I sitt møte i mai i år, behandlet SU en sak (41/17 – 2) som ble fremmet av JSU. SU uttalte i den saken: «Studiedekanen gis fullmakt til å utforme et memo til emneansvarlige, i samråd med studentrepresentantene. Grunnlaget er notatet her og merknader som kom fram i møtet.

Problemet med «transkriberingskultur» og det denne praksisen er uttrykk for, må adresseres i arbeidet med studiereformen.» Saken her knyttes til første del av vedtaket – studiedekanens fullmakt er ikke brukt i denne saken, og spørsmålet er hvordan nåværende SU ønsker at saken (eventuelt) skal følges opp.

JSU sitt saksframlegg følger her:

Videoforelesninger og transkribering

JSU har forståelse og respekt for at forelesere skal beholde den faglige autonomi over når forelesningsvideoer skal gjøres tilgjengelige. Dersom foreleseren begrunner sin tilgjengeliggjøring av videoene med faglige argumenter er det svært forståelig. JSU ønsker i dette skrevet å rette søkelyset på de tilfellene der tilbakeholdelse av forelesningsvideoer begrunnes med at foreleser ønsker å forhindre transkribering.

Videoforelesninger kan bli brukt til transkribering, men det skjer også ofte ved bruk av lydopptak fra mobil. Fristene for transkribering i transkriberingslag er noen ganger kun på noen dager etter forelesning. Dette medfører at mobilopptak gjerne blir brukt der forelesningene ikke legges ut umiddelbart.

JSUs erfaring er at sin tilgjengeliggjøring grunnet kursansvarlig ønske om å forhindre transkribering, i mange tilfeller kan virke mot sin hensikt. I realiteten skaper det kun vanskeligheter for de som ikke er med i et transkriberingslag og ikke har medstudenter som kan eller vil dele notater eller ta lydopptak. I sin ytterste form kan dermed sin tilgjengeliggjøring til og med medføre et økt behov for transkribering blant studentene.

Som konklusjon ber derfor JSU kursansvarlige om å være oppmerksom på følgene ved sin tilgjengeliggjøring av videoforelesninger, og å ta hensyn til studentene som ikke er med i transkriberingslag når de vurderer når de skal gjøre videoforelesninger tilgjengelige.

Til sakene om kursrapporter i SU i september, knyttet studentrepresentantene følgende protokolltilførsel: «Studentrepresentantene i SU tar sterkt til orde imot at forelesningene ikke publiseres fortløpende kort etter at de er holdt. Det vises til at denne praksisen forsterker tilbøyeligheten til – og «markedet for» – transkribering av forelesningene, idet studentene ønsker å ha innholdet i forelesningene tilgjengelig umiddelbart. Utsettelsen har også en uheldig effekt for studenter som reelt ikke har kunnet møte på forelesningene.»

På den annen side vet vi at vi har sterke oppfatninger blant lærerne – både for og imot tidlig publisering. Et hyppig argument mot tidlig publisering, er at opptakene da kan komme til å erstatte det personlige oppmøtet. På den annen side viser studentene til at sin publisering virker til å forsterke tilbøyeligheten til transkribering – som i seg selv sees som sterkt uheldig.

Spørsmålet er hvordan SU vil stille seg til dette – det gjelder så vel det materielle spørsmålet om publisering, som spørsmålet om hvordan vi bør forholde oss til de emneansvarliges praksis og om vi eventuelt bør gripe inn overfor den ene eller andre praksisen.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 65/17**JUS250-2-D Velferdsrett Emneansvar**

Emnet ble opprettet av fakultetsstyret den 6. juni 2017 (sak 47/17) på grunnlag av emnebeskrivelse vedtatt av SU den 23. mai 2017 (sak 43/17). I denne emnebeskrivelsen heter det at Henriette Sinding Aasen og Bjørn Henning Østenstad skal dele emneansvaret. I ettertid er de imidlertid kommet til at Henriette Sinding Aasen skal ha emneansvaret alene. Dette er også i overensstemmelse med det som er oppført på emnets nettside – ved en inkurie er Østenstad ikke kommet med der.

Forslag til vedtak:

Henriette Sinding Aasen er emneansvarlig for JUS250-2-D.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 66/17

Forslag om endring i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-9 Alminnelige regler om sensur.

Forslaget går ut på at vi setter inn et nytt pkt. 9 i bestemmelsen, og at någjeldende pkt. 9 blir nytt pkt. 10.

Det nye punktet skal lyde:

Der klagesensuren for masteroppgaver har ført til at karakteren er endret med mer enn to trinn, og den nye karakteren er satt til F, skal oppgaven sendes til ytterligere en ny sensur med to nye sensorer.

Hensynet bak forslaget har utspring i universitets- og høyskoleloven § 3-9 nr. 1, første og andre punktum: «Universiteter og høyskoler skal sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium.»

Det er ikke tvil om at sensorskjønn har stor plass i sensuren og slik bør og skal det være. Sensorskjønn vil i seg selv sjelden og aldri utgjøre en formell feil ved sensuren, og vil ikke bli berørt av en formell klage etter universitets- og høyskoleloven § 5-2. Også der vi ser store avvik, må hovedregelen om at klagesensuren blir stående, komme til anvendelse – jf. at det skal være betydelig rom for sensorskjønn.

Samtidig ser vi at det i *noen tilfeller* kan være grunnlag for å se nærmere på klagesensurvedtaket. Masteroppgaven peker seg ut her, ettersom den for det første er et større arbeid med stor uttelling i graden, og for den andre fordi den nesten alltid er det siste studenten gjør i studiet, sånn at en endring til ikke bestått har store formelle konsekvenser – ulikt andre emner. Masteroppgaven er dessuten særpreget ved at både sensuren i første og annen hånd gjøres av to sensorer.

Vi har i tillegg merket oss Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven som er på høring nå, der de foreslår å lovfeste at klagesensur som innebærer endringer på mer enn to karaktertrinn, alltid skal følges opp av en kvalitetssikringsprosess på institusjonen. Vi vil på ingen måte foregripe et slikt vedtak, og vil presisere at saken her ikke kan sees som en tilslutning til lovforslaget. Vi anser likevel at Kunnskapsdepartementets forslag klargjør at det er rom for en slik ny gjennomgang av enkelte karaktervedtak. Eventuell endring som følge av sensur i "tredje hånd" vil uansett være til kandidatens gunst, og i slike tilfeller har institusjonen et større handlingsrom enn ellers.

På denne bakgrunnen framsettes følgende

vedtaksforslag:

SU foreslår for fakultetsstyret:

1. § 3-9 Alminnelige regler om sensur gis et nytt pkt. 9: «Der klagesensur av JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng fører til at opprinnelig karakter endres med mer enn to karaktertrinn og konkluderer med karakteren F, skal oppgaven sendes til ytterligere en ny sensur med to nye sensorer.»
2. Någjeldende pkt. 9 blir nytt pkt. 10.
3. Endringen gjøres gjeldende fra studieåret 2017/18.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 69/17**JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng**

Karakterstatistikk og sensorbrev.

Fra fellesprosjektet for masteroppgaver mellom Oslo, Tromsø og Bergen ble vedtatt av vårt fakultetsstyre med virkning fra H15, har vi hvert semester rapportert utviklingen i karaktersetting for masteroppgavene på de tre fakultetene.

I år ser vi at vi i Bergen øker A-andelen igjen – og også B-andelen. Samlet øker de to karakterene fra 55 % høsten 2016 til 65 % våren 2017. Oslo ser en liten nedgang i A+B – fra 64 til 62 %. Tromsø ser også en nedgang – fra 60 til 56 %. Tromsø er den eneste som har redusert A-andel denne våren, fra 30 til 19 %. Det skal bemerkes at Tromsø har så vidt få besvarelser til sensur, at selv små variasjoner gir store prosentvise utslag. (Tromsø hadde 59 masteroppgaver til sensur i vår, vi hadde 207 og Oslo hadde 301.)

For Bergen sitt vedkommende kan vi legge til grunn at vi fortsatt må arbeide med sensorinformasjonen med sikte på en reell bruk av hele karakterskalaen – de andre fakultetene må gjøre sine vurderinger hver for seg (de får tilsendt den samme karakterstatistikken).

I forlengelsen av dette, vil studieadministrasjonen foreslå at sensorbrevet som sendes ut til sensorene i JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng, forenkles noe med sikte på bedre oversiktighet og lesbarhet.

Sensorbrev

I sitt møte 24. mai 2016 vedtok fakultetsstyret nytt sensorbrev for JUS399 Masteroppgave (vedlagt her). Sensorbrevet blir sendt ut som brødtekst i e-post og inneholder informasjon om viktige frister i sensurprosessen, læringsmål, instruks for veiledere og sensorer, rutiner ved mistanke om fusk, informasjon om begrunnelse til kandidatene samt kontaktinformasjon til emneansvarlig(e) og administrasjon. Som vedlegg til e-posten sendes masteroppgaven(e) til sensur, vurderingsprotokoll og karakterstatistikk.

Sensorene får mye informasjon å forholde seg til, og det er derfor et mål for studieadministrasjonen å gjøre sensorbrevet så kompakt og oversiktlig som mulig. Ettersom hele sensorbrevet er vedtatt i fakultetsstyret, er det ikke mulig å gjøre oppdateringer av den praktiske informasjonen som gis. Vi foreslår derfor at fakultetsstyret begrenser seg til å vedta hvilke faglige anvisninger som eventuelt skal inkluderes i sensorbrevet, mens resten av brevet overlates til studieadministrasjonen å utforme og endre basert på til enhver tid gjeldende rammebetingelser.

Studieadministrasjonen oppfordrer videre til at de faglige anvisningene som i dag er inkludert i sensorbrevet kortes noe ned, og foreslår følgende tekst:

«Basert på en samordning mellom de tre juridiske fakultetene, ble det i 2016 utarbeidet nye [karakterbeskrivelser og Instruks for veiledning og sensur på JUS399 Masteroppgave](#). Fakultetet ber alle sensorer om å lese instruksene nøye.

Det er enighet mellom de tre fakultetene om at det er ønskelig med en fortsatt utvikling i retning av at hele karakterskalaen tas i bruk. I tråd med dette og de vedtatte karakterbeskrivelsene for masteroppgaver vil fakultetet presisere at en C er en god besvarelse der de fleste momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, og det ikke er alvorlige mangler i forhold til de øvrige. Karakteren A reserveres den fremragende prestasjonen der alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, oppgaven representerer overbevisende argumentasjon og

meget god forståelse av fagfeltets tradisjoner. Oppgaven preges av konsistens, god oversikt og språklig klarhet, slik det fremgår av de vedlagte karakterbeskrivelser.»

Dersom faglig ledelse ønsker å fremheve noen av punktene fra instruksene og inkludere disse i brødteksten i selve sensorbrevet, anbefaler studieadministrasjonen at det kuttet fra 8 til maks 3 kulepunkter med sikte på å gjøre brevet mer tilgjengelig og motvirke at informasjon om frister og øvrige rutiner «forsvinner» i annen informasjon.

Vedlegg - sensorbrev

MASTEROPPGAVE *semester* *år*: SENSUR AV MASTEROPPGAVE – KANDIDAT(ER) *, *, *.

Vi takker for at dere deltar i sensur av masteroppgaver ved Det juridiske fakultet, UiB, *semester* *år*.

Vedlagt følger ett eksemplar av kandidatenes masteroppgave. Dersom du er sensor for flere masteroppgaver, sendes disse fortløpende.

Følgende sensurkommisjon er oppnevnt til bedømmelse av masteroppgave for kandidat(ene) *, *, *.

Sensor I: *fornavn* *etternavn*

E-postadresse: *e-postadresse*

Sensor II: *fornavn* *etternavn*

E-postadresse: *e-postadresse*

Viktige frister:

- ***dag* *dato* *klokkeslett*: Protokollfrist**
Hvis du sender protokollen i posten tett opptil fristen, ber vi om at du sender en scannet kopi til masteroppgave@jurfa.uib.no før den postlegges.
Original protokoll sendes som A-post.
- ***dag* *dato* *klokkeslett*: Bekrefte hvem av sensorene som skal gi begrunnelse**
 - Meld fra hvem av sensorene som skal gi begrunnelse til masteroppgave@jurfa.uib.no
- ***dag* *dato*: Kunngjøring av sensur**

Nytt fra høsten 2016:

Fra høsten 2015 ble læringsmålene for masteroppgavene endret. Læringsmålene finnes i emnebeskrivelsen: [JUS399 Masteroppgave](#) (30sp).

Det er også utarbeidet nye karakterbeskrivelser og instruks for veiledere og sensorer: [Instruks for veiledning og sensur på JUS399 masteroppgave](#).

Fra instruksen for sensorer fremheves særlig følgende

- Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene.
- Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For bestått karakter er det likevel et krav at masteroppgaven avdekker avansert kunnskap innen temaet, eller innen deler av det.
- Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.
- Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.
- Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda.
- Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for

bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.

- Der avgrensing er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensinger som ligger i rammen for masteroppgaven.
- Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, framstillingsevne, klarhet, oversiktighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

Endringene er resultat av en samordning mellom de tre juridiske fakultetene. Det er fortsatt enkelte ulikheter, men disse er så vidt beskjedne at de ikke bør være til hinder for en målsetning om i hovedsak lik sensur.

Sensorene gjøres særskilt oppmerksomme på at det har vært en ikke ubetydelig utvikling i sensuren av masteroppgaver de seneste årene i retning av at hele karakterskalaen tas i bruk. Det er enighet mellom de tre fakultetene at dette er en ønskelig utvikling som bør videreføres. I tråd med dette og de vedtatte karakterbeskrivelsene for masteroppgaver vil fakultetet presisere at en C er en god besvarelse der de fleste momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, og det er ingen alvorlige mangler i forhold til de øvrige. Karakteren A reserveres den fremragende prestasjonen der alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, oppgaven representerer overbevisende argumentasjon og meget god forståelse av fagfeltets tradisjoner. Oppgaven preges av konsistens, god oversikt og språklig klarhet, slik det fremgår av de vedlagte karakterbeskrivelser.

Begrunnelse

Det fremgår av Universitetslovens § 5-3 at studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. "(...) krav om begrunnelse [må] fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren (...)".

Vi legger vi opp til en forenklet løsning på begrunnelse for karakter i forhold til det som har vært praksis tidligere. For de av dere som har sensurert ved UiO, vil dette være kjent.

De to sensorene må avtale seg imellom hvem som skal gi begrunnelse og gir beskjed om dette på e-post til masteroppgave@jurfa.uib.no. Sensuren offentliggjøres torsdag *dato*, og samme dag får studenten vite hvem som er sensorer samt e-post-adressen til sensoren som skal gi begrunnelse. Studenten kan fremsette krav om begrunnelse av karakteren innen en uke etter at sensur er falt altså i perioden *dato* - *dato*.

I løpet av perioden *dato* - *dato* kan studenten kontakte sensorene for å få begrunnelse, eller evt. avtale når begrunnelse skal gis, og om det skal gjøres muntlig eller skriftlig. Vi publiserer kun e-post-adresse til sensorene, og det er derfor viktig at du er noenlunde oppdatert på e-post i det tidsrommet.

Arbeidsavtale og vurderingsprotokoll(er)

Sensur av masteroppgaver honoreres med kr 2 424,80 (8 timer, for 30 sp oppgave) pr oppgave. Arbeidsavtale og vurderingsprotokoll(er) ettersendes innen utgangen av uke *uke nr.* (*dato* - *dato*), og nærmere opplysninger tas med i e-postutsendingen.

Om sensuren

Som sensor må du også gjøre deg kjent med følgende:

- [Universitetet i Bergens informasjonsbrosjyre ABC ved mistanke om fusk](#)

Kontaktinformasjon

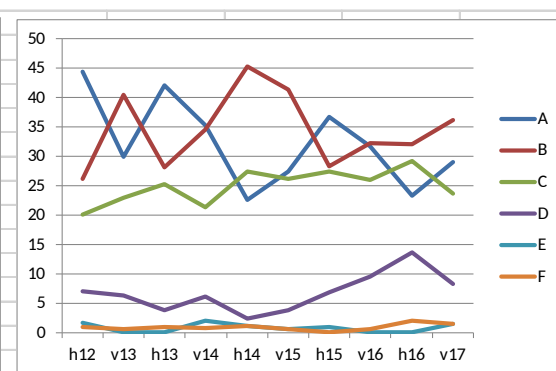
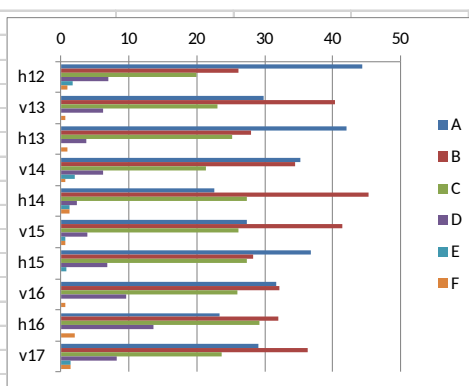
- Ved spørsmål av administrativ eller praktisk art, kan undertegnede kontaktes på tlf. 55 58 95 e-post: masteroppgave@jurfa.uib.no
- Emneansvarlige for masteroppgaven er: [Jon Petter Rui](#) og [Halvard Haukeland Fredriksen](#).

Vi minner om at sensurarbeidet er konfidensielt.

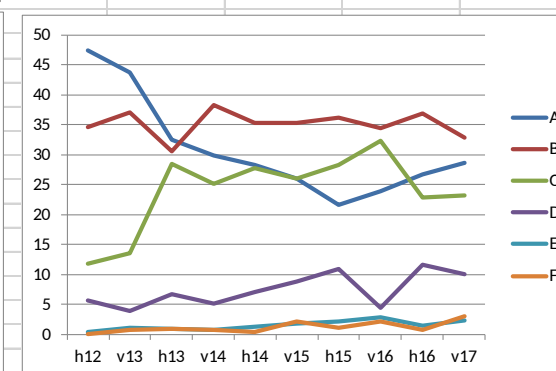
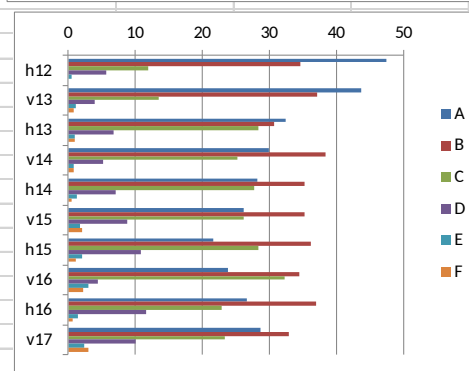
Lykke til!

Beste hilsen,
saksbehandler

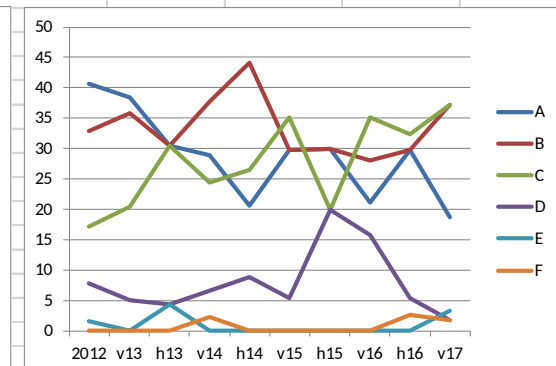
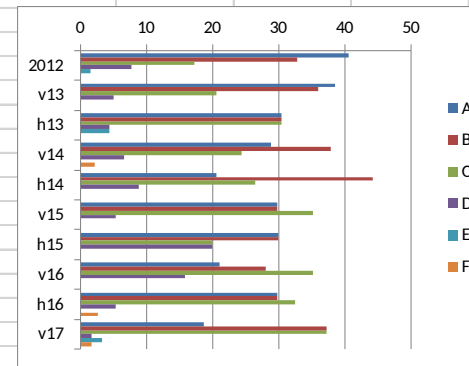
Abslutte tall								Prosenster							
30 studiepoeng Bergen															
	A	B	C	D	E	F	Totalt		A	B	C	D	E	F	
h12	51	30	23	8	2	1	115	h12	44	26	20	7	2	1	
v13	48	65	37	10	0	1	161	v13	30	40	23	6	0	1	
h13	45	30	27	4	0	1	107	h13	42	28	25	4	0	1	
v14	51	50	31	9	3	1	145	v14	35	34	21	6	2	1	
h14	19	38	23	2	1	1	84	h14	23	45	27	2	1	1	
v15	43	65	41	6	1	1	157	v15	27	41	26	4	1	1	
h15	43	33	32	8	1	0	117	h15	37	28	27	7	1	0	
v16	56	57	46	17	0	1	177	v16	32	32	26	10	0	1	
h16	24	33	30	14	0	2	103	h16	23	32	29	14	0	2	
v17	60	75	49	17	3	3	207	v17	29	36	24	8	1	1	
	440	476	339	95	11	12	1373								
%	32	35	25	7	1	1	100								

Abslutte tall								Prosenster							
30 studiepoeng Oslo															
	A	B	C	D	E	F	Totalt		A	B	C	D	E	F	
h12	100	73	25	12	1	0	211	h12	47	35	12	6	0	0	
v13	113	96	35	10	3	2	259	v13	44	37	14	4	1	1	
h13	72	68	63	15	2	2	222	h13	32	31	28	7	1	1	
v14	82	105	69	14	2	2	274	v14	30	38	25	5	1	1	
h14	64	80	63	16	3	1	227	h14	28	35	28	7	1	0	
v15	74	100	74	25	5	6	284	v15	26	35	26	9	2	2	
h15	42	70	55	21	4	2	194	h15	22	36	28	11	2	1	
v16	65	94	88	12	8	6	273	v16	24	34	32	4	3	2	
h16	78	108	67	34	4	2	293	h16	27	37	23	12	1	1	
v17	86	99	70	30	7	9	301	v17	29	33	23	10	2	3	
	776	893	609	189	39	32	2538								
%	31	35	24	7	2	1	100								

Abslutte tall								Prosenster							
30 studiepoeng Tromsø															
	A	B	C	D	E	F	Totalt		A	B	C	D	E	F	
h12	26	21	11	5	1	0	64	2012	41	33	17	8	2	0	
v13	15	14	8	2	0	0	39	v13	38	36	21	5	0	0	
h13	7	7	7	1	1	0	23	h13	30	30	30	4	4	0	
v14	13	17	11	3	0	1	45	v14	29	38	24	7	0	2	
h14	7	15	9	3	0	0	34	h14	21	44	26	9	0	0	
v15	11	11	13	2	0	0	37	v15	30	30	35	5	0	0	
h15	6	6	4	4	0	0	20	h15	30	30	20	20	0	0	
v16	12	16	20	9	0	0	57	v16	21	28	35	16	0	0	
h16	11	11	12	2	0	1	37	h16	30	30	32	5	0	3	
v17	11	22	22	1	2	1	59	v17	19	37	37	2	3	2	
	119	140	117	32	4	3	415								
%	29	34	28	8	1	1	100								

Kilde: FS 580.001

Sak 70/17***JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner Vurderingsform.***

JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner har hatt en prøveordning med hjemmeeksamen i to år, jf. SU 79/15 og SU 79/16. Vi har nå mottatt søknad fra emneansvarlig om å videreføre ordningen som ordinær prøvingsform.

Søknaden hitsettes i sin helhet:

Studieutvalget
Det juridiske fakultet
Universitetet i Bergen

Bergen, 05.10.17

Søknad om videreføring av hjemmeeksamen som prøvingsform på JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner

Det vises til søknad og vedtak om endring av prøvingsform på NIRI-kurset fra obligatorisk kursoppgave samt 4-timers skoleeksamen til hjemmeeksamen, som en prøveordning for 2015/2016, og videre til søknad om videreføring av prøveordningen for 2016/2017 (datert 07.10.16). Det søkes herved om videreføring av hjemmeeksamensordningen på fast basis fremover.

Jeg viser til min inngående vurdering av hjemmeeksamensordningen i søknaden fra i fjor (se vedlegg), og har i grunnen lite å legge til utover dette – hjemmeeksamensordningen har hatt en merkbart positiv effekt på kurset.

På søknadstidspunktet i fjor var det uavklart hvem som hadde myndighet til å endre prøvingsformen på fast basis. Jeg forstår det nå slik at Fakultetsstyret har tildelt SU kompetanse til å fatte vedtak også om eksamensordninger, men der vedtaket har budsjettmessige konsekvenser må det styrebehandles før det iverksettes. (Fakultetsstyret 1/11-2016, sak 83/16 – fakultetsreglementet § 9 punkt 2 bokstav d).

Overgangen til hjemmeeksamen vil ha budsjettmessige konsekvenser, men i positiv forstand: I prøveordningen med hjemmeeksamen har sensuren vært normert til 1,5 t/besvarelse, i motsetning til skoleeksamen og obligatorisk kursoppgave som til sammen hadde 2 timer.

Hvorvidt saken dermed må styrebehandles eller ikke overlater jeg til SU å avgjøre, men jeg ber uansett om at saken nå blir avklart en gang for alle slik at vi slipper nok et år med eksamensopplegget som prøveordning.

Med vennlig hilsen,

Professor Christian Franklin

Kursansvarlig JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner

Vedlagt søknaden var også søknaden fra 2016, der det redegjøres ytterligere for grunnlaget for ordningen:

Studieutvalget
Det juridiske fakultet
Universitetet i Bergen

Bergen, 07.10.16

Søknad om videreføring av hjemmeeksamen som prøvingsform på JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner

Det vises til søknad og vedtak om endring av prøvingsform på NIRI-kurset fra obligatorisk kursoppgave samt 4-timers skoleeksamen til hjemmeeksamen, som en prøveordning for 2015/2016, og søkes herved om videreføring av hjemmeeksamensordningen på fast basis fremover.

I sak 79/15 fattet SU følgende vedtak:

- «1. Utvalget ser viktige prinsipielle argumenter mot en ordning med hjemmeeksamen, særlig framheves hensynet til likebehandling av studentene i eksamenssituasjonen.
 2. Utvalget er kjent med resultatet av studentundersøkelsen JSU har foretatt.
 3. JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner får en ordning med hjemmeeksamen som foreslått som en prøveordning for studieåret 2015/2016.
 4. Ordningen skal evalueres etter gjennomført eksamen. Evalueringen skal sikre at studentens erfaringer blir synliggjort. Også forhold knyttet til bibliotek og andre rammebetingelser skal belyses.
 5. Oppgaven til hjemmeeksamen må utformes med sikte på å redusere betydningen og nytten av ekstern hjelp.
 6. Samarbeid og drøftelser rundt oppgavens problemstillinger er tillatt, men det stilles meget strenge krav til at skrivingen skal være individuell og selvstendig.
 7. For studieåret 2015/2016 gjøres følgende endringer i emnebeskrivelsen for JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner:
 - a. Følgende endring gjøres i vurderingsformer for JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner:
(...)
Etter kurset vert det avlagt ein heimeeksamen. Oppgåvene skal leverast elektronisk via Inspira. Ordgrensa er sett til 5000 ord.
 - b. Punkt 3 under «Obligatorisk undervisningsaktivitet» i emnebeskrivelsen strykes:
«I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve besvarast og leverast inn. Tidsramma vert angitt i kurset. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan avleggje avsluttande eksamen i emnet.»
 8. Kontinuasjoneksamen for JUS121 holdes i uke 31 2016.
- Protokolltilførsel fra studentrepresentant Smievoll: "Studentrepresentantene var delt i synet på endring av vurderingsform: Vegard Fosso Smievoll stilte seg kritisk til forslaget med bakgrunn i studentundersøkelsen og de motforestillinger som ble diskutert.

I tråd med punkt 4. (og 5.) følger her min evaluering av prøveordningen.

Det ble foretatt en spørreundersøkelse før innføring av prøveordningen. Etter eksamensperioden sendte jeg ut en mer omfattende spørreundersøkelse til studentene i et forsøk på å kartlegge deres erfaringer etter at hjemmeeksamen var avlagt. Jeg er dessverre ingen statistiker, men med god hjelp fra studieadministrasjonen – særlig ved Veronica Ljosheim, som skal ha stor takk for arbeidet – vil jeg gjerne vise til følgende resultater:

- De aller fleste virker fornøyde med undervisningsopplegget i NIRI. Nærmere 80 % synes det har vært bra eller svært bra, og bare 1 % synes det var dårlig. Resten synes det har vært greit.
- Når det gjelder spørsmålene om hjemmeeksamen, har vi sett litt nærmere på om studentene endret holdning til hjemmeeksamen etter de hadde gjennomført den.
 - o Da eksamensformen ble endret fra skoleeksamen til hjemmeeksamen, var 53 % av studentene positive til endringen, mens 30 % var negative. Av de 30 prosentene som var negative i utgangspunktet, ble nesten halvparten (47 %) mer positive til hjemmeeksamen etter de hadde gjennomført den. Ca. en fjerdedel (26 %) ble mer negative enn de var i utgangspunktet.
 - o Av de 18 prosentene (40 studenter) som stilte seg nøytrale til hjemmeeksamen, var nesten halvparten (48 %) mer negative til hjemmeeksamen som eksamensform etter de hadde gjennomført den. 23 % ble mer positive etter eksamen.
 - o Av de 53 prosentene som i utgangspunktet var positive til endringen, var det 31 % som ble mer negative til hjemmeeksamen etter de hadde gjennomført den, mens 27 % ble mer positive. 42 % endret ikke mening.
- Over halvparten av studentene (52 %) synes ikke at eksamensoppgaven var godt nok tilpasset eksamensperioden. Mange synes at oppgaven var for omfattende i forhold til tiden de hadde til rådighet, og at det var for mange oppgaver.
- 71 % mener at spørsmålene ikke åpnet for drahjelp fra utenforstående.
- 68 % synes hjemmeeksamen gir studentene mer tid til å reflektere over og vise hva de faktisk har lært.
- Ca. 7 av 10 studenter sier at de foretrekker hjemmeeksamen fremfor obligatorisk oppgave og skoleeksamen i NIRI.
- Det åpne kommentarfeltet trekker frem mange individuelle erfaringer. Meningene er nok delte og spredte her, og består av både ris og ros. Mange mener at de lærer mer av hjemmeeksamensformen, og at det er hensiktsmessig med hjemmeeksamen i et såpass omfattende emne som NIRI.

Tall kan nok tolkes på forskjellige måter, men for min del virker det som om studentene er mer positive til hjemmeeksamen nå enn de var før eksamensperioden. Nå er heller ikke NIRI et fag der man kan få så mye drahjelp fra utenforstående, men det er godt å se at et klart flertall av studentene også virker fornøyde med oppgavens utforming i denne forbindelse.

I kommentarfeltet er det flere av studentene som sier at oppgaven virket dårlig tilpasset eksamenstiden, og/eller var for vanskelig. Kommentarene tas naturligvis til etterretning, men jeg nøyer meg her med å vise til eksamensresultatene for hjemmeeksamen – som ikke var kjent på tidspunktet for spørreundersøkelsen – som har en meget høy andel av de beste karakterene (se vedlegg). For første gang i min tid som kursansvarlig er det også ingen kandidater som har fått F. Det er også vesentlig lavere andel D og E enn tidligere år.

Eksamensresultatene viser at oppgaven neppe var for omfattende eller vanskelig i seg selv. At noen av studentene opplever å ha dårlig tid på hjemmeeksamen, eller at oppgave er vanskelig, kan nok også skyldes mange andre subjektive faktorer – f.eks. dårlig tidsplanlegging under eksamensperioden, dårlig forberedelser i forkant, eller rett og slett manglende faglig forståelse for problemstillingene som oppgaven reiser.

Enkelte fremhever at de savner obligatorisk kursoppgave på kurset, og muligheten til å få kommentarer fra en sensor om at de er på rett vei. Inntrykket mitt, basert på tilbakemeldinger fra utallige studenter opp gjennom årene, er at de stort sett har vært misfornøyde med tilbakemeldingene fra (særlig de eksterne) sensorene, og at de har fått lite eller tilnærmet ingen utbytte av kommentarene som er gitt. Dette virker for øvrig som et problem på flere kurs, og ikke utelukkende for NIRI. Studentene får ellers rikelig med anledning i dag til å øve på oppgaveskriving og metode gjennom arbeidet med arbeids- og storgruppeoppgavene på kurset. I tillegg har de minst en muntlig fremføring på storgruppene som de får tilbakemelding på fra storgruppelederen.

Mange endringer er blitt gjort på kurset siden jeg tok over kursansvaret, men jeg vil gjerne understreke at endringen av prøvingsformen til hjemmeeksamen etter min mening er det beste grepet som er blitt tatt. Studentene på kurset virket langt mer fokuserte på å lære enn å bare forberede seg til eksamen. NIRI-kurset vil nok alltid gi opphav til eksamensnerver – som de fleste andre kurs – men jeg føler at vi endelig begynner å få ordentlig bukt med den beryktede (om enn ofte overdrevne) «NIRI-frykten».

Det er mange andre klare fordeler med bruk av hjemmeeksamen på kurset: Det bidrar mer generelt til økt og ønskelig variasjon i måten vi prøver studentene våre på i løpet av jusstudiene; NIRI er et krevende perspektivfag som dekker mange fagfelt, og fremstår derfor som meget godt egnet til prøving i form av hjemmeeksamen; Det frigjør en hel uke av timeplanen på kurset – med flere pusterom mellom fagbolkene og mer tid som kan vies til selvstudium og refleksjon rett før eksamen; og det gjør at vi endelig kan gi eksamensoppgaver der studentene får bedre anledning til å reflektere over og vise hva de faktisk har lært.

Endringen i prøvingsform til bruk av hjemmeeksamen på fast basis vil heller ikke innebære noen ytterligere omkostninger for fakultetet. Etter dagens omregningsnøkler får sensorer 1 time pr. besvarelse for obligatoriske kursoppgaver, og 1 time pr. besvarelse for 4-timers eksamener. Det gis vanligvis 1,5 timer pr. besvarelse for hjemmeeksamener som varer i inntil en uke. I lys av forslaget om en ordgrense på 5000 ord bes likevel at sensurressursene videreføres på nivået under prøveordningen, slik at sensorene får 2 timer pr. besvarelse for sensur av hjemmeeksamen på NIRI-kurset. Dette må etter min mening være en helt grunnleggende forutsetning for at endringen skal kunne gjennomføres til det bedre for studentene.

Som et siste punkt har administrasjonen gjort meg oppmerksom på at det på søknadstidspunktet er uavklart hvem som besitter myndighet til å endre prøvingsformen. Kurset har planlagt oppstart 16. desember 2016. Dersom SU ikke har anledning til å fatte vedtak om endring av prøvingsform på fast basis innen fristene for slike endringer, ber jeg SU om å fatte et alternativt vedtak om videreføring av prøveordningen i et år til.

Med vennlig hilsen,

Professor Christian Franklin

Kursansvarlig JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner

Det bekreftes at det nå er på det rene at også vurderingsformer er innenfor SU sin kompetanse, jf. Reglement for Det juridiske fakultet § 9 punkt 2 bokstav d. Saken her anses ikke å ha slike budsjettmessige konsekvenser at det er grunn til å forelegge det for fakultetsstyret utover en alminnelig orientering.

På dette grunnlaget framsettes følgende

vedtaksforslag:

Prøveordningen med hjemmeeksamen på JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner gjøres permanent.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 71/17**Forholdet mellom JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) og JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng)**

I sitt møte den 2. mai 2017 vedtok fakultetsstyret opprettelse av JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) og JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng), hhv i sak 31/17 og 32/17. Utfylte emnemaler lå til grunn for begge. I begge vedtakene ble studiedekanen gitt fullmakt til å fylle ut emnebeskrivelsene. Det henger sammen med at det var veldig knapp tid til saksforberedelsen og vi så for oss at vi kunne trenge mindre justeringer i malene.

I styrets vedtak i sak 31/17 heter det imidlertid at «[i]ngen av fakultetets masteroppgaver skal være diskvalifiserende med hensyn til opptak til ph.d.-programmet» og at «[a]dgangen til å velge JUS396 skal ikke være avgrenset».

Emnemalen for JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) inneholder ikke andre obligatoriske arbeidskrav enn de som er gjeldende for den ordinære, «lille» masteroppgaven – JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng) inneholder derimot en stor pakke obligatoriske elementer.

Det er ikke angitt spesifikke opptakskrav til noen av emnene (vi er pålagt å nytte en emnemal som UiB sentralt har utarbeidet, og der er ingen rubrikk for «opptakskrav» til emner), men vi har formulert det som krav til forkunnskaper.

For JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) er det formulert slik:

Emner på tredje studieår ([JUS131](#), [JUS132](#), [JUS133](#), [JUS134](#), [JUS135](#)) må være fullført før man begynner på fjerde eller femte studieår.

Ved eventuell overgang fra JUS399, er det krav om

- anbefaling fra veileder
- godkjenning fra emneansvarlig for JUS396
- at tema er velegnet
- at det som er produsert, viser at prosjektet er egnet, dvs. at det kunne vært godkjent som 60 sp i utgangspunktet.

For JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng) er det formulert slik:

- Bestått alle emne dei fire første åra av masterstudiet i rettsvitenskap.
- Minst karakter B i snitt på alle emne 1. – 4. studieår, unnateke innføringsemne; eller tilsvarende. (same karakterkrav som det vert stilt for opptak til PhD-programmet)
- Prosjektskisse på minst 3 A-4 sider (retningslinjer gis saman med informasjon om opptak)
- CV skal leggjast ved søknad, slik at andre aspekt ved søkjar og prosjektet kan vurderast

Emnemalen tilsier altså at det ikke gjelder noen særskilte «opptakskrav» til JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) – bare ved overgang fra JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng er det satt en «egnethetsskranke». Hensynet bak den skranken er å unngå misbruk av JUS396 som en «redningsplanke» for «små» masteroppgaver som bare blir for ordrike eller som av utenomfaglige årsaker ikke er blitt ferdige i tide. Samtidig er det et visst indre motsetningsforhold i emnemalen her – særlig henvisningen i siste strekpunkt til et prosjekt som «kunne vært godkjent som 60 sp i utgangspunktet» antyder at alle store masteroppgaver er undergitt en egnethetstest. Konsekvenshensyn trekker i samme retning – i motsatt fall kan tilsynelatende en student som nektes overgang fra JUS399 bare melde seg opp til JUS396 «med blanke ark». Det kan hevdes at

særreguleringen av overgangsmulighetene må forstås slik at et mislykket forsøk på JUS399 sperrer for å melde seg opp til JUS396, men det fremgår ikke klart av emnebeskrivelsene og må karakteriseres som høyst usikkert. Konsekvensene av avslag på søknad om overgang fra JUS399 synes derfor begrenset til at vedkommende student må gjennom ny workshop med tilhørende workshopnotat. Fakultet kan neppe nekte en student å jobbe videre med eksisterende tekst, for så å levere en stor masteroppgave inn til bedømmelse selv om det bare er gått ett semester siden vedkommende påbegynte JUS396.

En annen årsak til usikkerheten knyttet til «opptakskrav» på JUS396 er at vi på alle masteroppgavekursene har et implisitt egnethetskrav knyttet til det valgte temaet – det må være jussrelatert, det må være noe vi kan finne en veileder og sensorer til og det må fremstå som egnet for en masteroppgave. Det må imidlertid understrekes at dette er en vurdering av det foreslått temaet, ikke av studentens forutsetninger for å mestre det. Imidlertid har vi i denne prosessen oversett at det i studieplan for MAJUR Femårig masterprogram i rettsvitenskap heter: «Etter søknad kan studenten få løyve til å levere eit sjølvstendig skriftleg arbeid tilsvarande 60 studiepoeng (stor masteroppgåve).» under avsnittet «Omfang masteroppgåva». Dette henger igjen fra ordningen vi hadde med JUS398 Masteroppgave (60 sp), som ble terminert i samme møte som de to nye ble opprettet.

På denne bakgrunn har vi krevd av studenter som ønsket å skrive JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) at de skulle søke om det. Kriteriene har imidlertid vært uklare, særlig med tanke på om en eventuell egnethetsvurdering også kan inkludere en vurdering av vedkommende students faglige forutsetninger for å mestre oppgaven. I lys av styrets vedtak i sak 31/17 er det klart at det ikke kan stilles opp et «rent» krav til faglig nivå, men det kan hevdes at styrets vedtak ikke avskjærer at vedkommende students forkunnskaper og faglige nivå trekkes inn i vurderingen om det angitte emnet er egnet for at nettopp denne studenten går i gang og skriver en 60 sp oppgave om det.

Sommeren 2017 fikk en student som søkte om å få skrive JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) avslag på grunnlag av en egnethetsvurdering med stor likhet med den som gjøres for JUS398 Masteroppgave (60 sp). Så vel daværende studiedekan som de kursansvarlige for JUS396 antok at vi hadde tilstrekkelig hjemmel til dette. Studenten klagde imidlertid på på vedtaket og det ble opphevet av Den sentrale klagenemnden i møte den 29. september under henvisning til at de ikke kan se at vi har grunnlag i emnebeskrivelsen for JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) til å sette slike vilkår som vi har gjort i avslaget til studenten. Bl.a. uttaler nemnden: *«Gjennom flere ledd har dermed fakultetet lagt betydelig, om ikke avgjørende vekt på Sundes uttalelse da det vurderte om klageren skulle få opptak til JUS396. Dette selv om Sundes vurdering knyttet seg til JUS397, og kriteriene for adgang til de ulike emnene er forskjellige. Verken emnebeskrivelsen, fakultetsstyrets vedtak eller forberedelsene til dette sier at karakterer skal være et vurderingsmoment.»*

Diskusjonene i kjølvannet av denne saken har vist at det ikke bare hefter usikkerhet ved hvilke opptakskriterier som per i dag gjelder for JUS396, men også uenighet knyttet til om det bør stilles krav til et bestemt faglig nivå for at en student skal få gi seg i kast med en stor masteroppgave, og hvor høy denne terskelen i så fall bør være.

Både den kursansvarlige for JUS396 og JUS399, professor Jon Petter Rui, og den kursansvarlige for forskerlinjen, professor Jørn Ø. Sunde, har gitt uttrykk for at det bør gjelde krav til faglige forutsetninger på JUS396 som tilsvarer dem som gjelder for opptak på forskerlinjen og for fakultetets phd-program («høyt faglig nivå»). Begrunnelsen er blant annet at studenter uten et slikt nivå vil få større læringsutbytte av å skrive en 30 sp masteroppgave og så bruke det resterende semesteret på spesialemer.

En underliggende problemstilling er forholdet mellom JUS396 og forskerlinjen (JUS397), i første rekke knyttet til risikoen for at studenter som kvalifiserer for opptak på forskerlinjen og som fakultetet ønsker inn på denne linjen, skal velge JUS396 for å slippe unna den obligatoriske opplæringsdelen på JUS397 (f.eks. for å kunne jobbe parallelt som trainee eller for å kunne oppholde seg et annet sted enn i Bergen hele 5. studieår). Tilgangen på studenter med faglige forutsetninger og motivasjon for å skrive store masteroppgaver er ikke større enn at dette potensielt kan føre til at det blir for få studenter på forskerlinjen til å rettferdiggjøre ressursene som fakultet nå bruker på denne.

På denne bakgrunn er det klart at det er behov for å avklare eventuelle opptakskrav til JUS396. I lys av styrets vedtak i sak 71/17 er det klart at styret må få siste ord her.

Saken legges frem for SU uten noen klar anbefaling fra ledelsens side.

Følgende alternativer kan tenkes:

1. JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) videreføres uten andre opptakskrav enn JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng: Bestått tre år av masterstudiet og et tema som er egnet for en masteroppgave (og da forutsetningsvis for en stor masteroppgave). De obligatoriske arbeidskravene forblir som for JUS399.

Det kan eventuelt knyttes særlige vilkår til eventuelle stipender eller andre «fordeler» som knyttes til oppgaveskrivingen, men det er i utgangspunktet adgang for alle som har fullført tredje år å skrive slik stor oppgave.

Ulempen med en slik modell er at den kan fange opp studenter som kanskje ikke overskuer omfanget av det de påtar seg, og som derfor ikke vil lykkes med tiltaket. En mulig løsning kan være å knytte et vilkår om «godkjent prosjektskisse» til opptaket – uten at listen for godkjenning i praksis legges på JUS397-nivå.

2. Det stilles i tillegg krav til et nærmere angitt faglig nivå som en forutsetning for oppmelding til JUS396. Kravet kan enten være det samme som for opptak til forskerlinjen/phd-programmet («høyt faglig nivå» eller noe lavere (f.eks. C i snitt).
3. JUS396 lukkes for studenter som kvalifiserer for opptak på JUS397 forskerlinjen. For studenter som har «høyt faglig nivå» vil dette bety at det bare er dem som ennå ikke har fullført 4. studieår, som ønsker å påbegynne stor masteroppgave i vårsemesteret eller som søker om overgang fra JUS399 som kan tas opp på JUS396.
4. JUS396 legges ned samtidig som emnebeskrivelsen for JUS397 justeres slik at studentene nevnt i forrige punkt kan innpasses på forskerlinjen på et eller annet vis.

På denne bakgrunnene ønsker fakultetsledelsen en drøftelse og en tilråding fra SU med sikte på vedtak i styret: Hvordan skal JUS396 Masteroppgave (60 studiepoeng) styres videre?

[Tilbake til sakslisten](#)